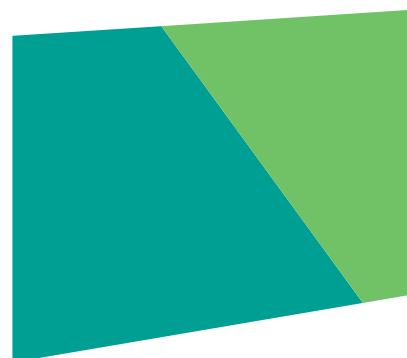
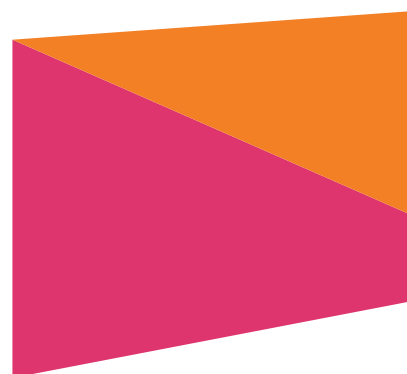

Výroční zpráva

Židovského muzea v Praze
za rok 2011

Obsah

- 1 Právní rámec činnosti a orgány muzea | 2**
- 2 Základní údaje o ŽMP | 3**
 - a) Objekty ve správě ŽMP | 3
 - b) Co ŽMP nabízí | 4
- 3 Návštěvnost | 5**
- 4 Organizační struktura a zaměstnanci | 7**
- 5 Výstavní činnost | 8**
 - a) Galerie Roberta Guttmanna | 8
 - b) Výstavy Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 9
 - c) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi | 9
- 6 Péče o sbírky a jejich dokumentace | 10**
 - a) Péče o sbírky | 10
 - b) Dokumentace | 11
- 7 Odborná činnost | 13**
 - a) Odbor sbírek | 13
 - b) Oddělení pro dějiny šoa | 14
 - c) Oddělení židovských dějin a judaistiky | 16
 - d) Archiv | 17
 - e) Knihovna | 18
- 8 Příprava nových expozic a transformace muzea | 20**
- 9 Akvizice | 22**
- 10 Vzdělávací aktivity | 23**
- 11 Kulturní aktivity | 26**
 - a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 26
 - b) Koncerty ve Španělské synagoze a další kulturní akce pro veřejnost | 28
 - c) Izraelská sezóna v Židovském muzeu | 29
 - d) Připomínka 70. výročí prvních deportací | 30
- 12 Publikace | 31**
- 13 Spolupráce s institucemi | 32**
 - a) Odborná spolupráce a zápůjčky | 32
 - b) Účast na dalších projektech | 33
- 14 Údržba a rekonstrukce | 35**
- 15 Investice | 36**
- 16 Granty a dary | 37**
- 17 Informace o hospodaření | 39**
 - Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2011 (v tis. Kč) | 41
 - Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč) | 42
 - Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč) | 43
 - Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP | 44
 - Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč) | 45

1

Právní rámec činnosti a orgány muzea

Zájmové sdružení právnických osob Židovské muzeum v Praze (ŽMP) bylo registrováno Obvodním úřadem pro Prahu 1 dne 30. září 1994. Hlavním předmětem činnosti sdružení, jako kulturní instituce, je podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů tvorba, doplňování, odborná správa, shromažďování a prezentace sbírek Židovského muzea v Praze a tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, osvětová, publikační, vydavatelská a vzdělávací činnost, včetně prodeje upomínkových předmětů, propagačních a jiných materiálů, publikací, nahraných zvukových a zvukově obrazových záznamů a dalších předmětů spjatých s účelem a předmětem činnosti sdružení, dále kulturní a jiná činnost, týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě. Hlavní činností sdružení je také činnost výzkumná (především základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj) a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. Hlavní činností jsou rovněž nutné opravy a technická zhodnocení pronajatých nemovitostí, v nichž muzeum sídlí a prezentuje sbírky, kterými je částečně hrazeno nájemné, případný pronájem dočasně nevyužitých prostor třetím osobám se souhlasem vlastníka, tj. Židovské obce v Praze. Doplňkovým předmětem činnosti sdružení je péče o židovské kulturní dědictví v České republice prostřednictvím Federace židovských obcí v České republice.

Nejvyšším orgánem sdružení je správní rada, která v roce 2011 pracovala ve složení:

Jiří Daniček, Federace židovských obcí v ČR (předseda)

Eva Lorencová, Židovská obec v Praze

PhDr. Jan Munk, Federace židovských obcí v ČR

PhDr. Eva Sedláková, Židovská obec v Praze

Mgr. Petr Svojanovský, Ministerstvo kultury ČR

Kontrolním orgánem sdružení je dozorčí rada, která v roce 2011 pracovala ve složení:

Ing. Jan Neubauer, Židovská obec v Praze (předseda)

Ing. Vladimír Látal, Federace židovských obcí v ČR

Ing. Marta Rubínová, Ministerstvo kultury ČR

V roce 2011 se správní rada sešla k jednání čtyřikrát a dozorčí rada dvakrát. Z jednání za přítomnosti právníka byly pořízeny zápisy.

Ředitelem muzea v roce 2011 byl Leo Pavlát.

2

Základní údaje o ŽMP

a) Objekty ve správě ŽMP

- **Administrativní budovy** v ulici U Staré školy 1 a 3, Praha 1 – správa muzea, odborná pracoviště, depozitáře, Referenční centrum, restaurace, Galerie Roberta Guttmanna (výstavní prostor pro pořádání krátkodobých výstav)
- **Maiselova synagoga** – stálá expozice v hlavní lodi *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – I. Od počátku osídlení do emancipace*. Celkem vystaveno 146 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- **Španělská synagoga** – v hlavní lodi a na galerii stálá expozice *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – II. Od emancipace do současnosti*. Celkem vystaveno 546 originálů, faksimilií a kopií dokumentů; zimní modlitebna: stálá expozice *Stříbro českých synagog*. Celkem vystaveno 224 předmětů.
- **Pinkasova synagoga** – v hlavní lodi *Památník obětem nacistické genocidy českých a moravských Židů*, v prvním poschodí stálá expozice *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1942–1944*. Celkem vystaveno 238 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- **Obřadní síň** – pokračování stálé expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 140 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- **Klausova synagoga** – v hlavní lodi stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – I. Synagoga a svátky*, na galerii stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 481 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.

Maiselova synagoga

b) Co ŽMP nabízí

- Prohlídku pěti stálých expozic v historických objektech, Starého židovského hřbitova z 15.–18. století a židovského hřbitova v Praze na Žižkově ze 17.–19. století
- Prohlídky krátkodobých výstav v Galerii Roberta Guttmanna
- Vzdělávací programy a prohlídky prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně
- Semináře s židovskou tematikou
- Kulturní pořady se židovskou tematikou v Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně
- Služby Referenčního centra – připojení na internet, základní judaistická literatura a speciální software, prezenční videotéka a fonotéka, prodej muzejních publikací
- Služby archivu – zajišťování badatelských služeb (poskytování archivních materiálů ke studijním účelům, odborné konzultace, rešerše, reprografické služby)
- Služby specializované knihovny pro odbornou i laickou veřejnost
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám dějin českých a moravských Židů
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám persekuce českých a moravských Židů za druhé světové války
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám sbírkových fondů ŽMP, odborné výklady a rešerše
- Semináře *Židé, dějiny a kultura* ukončené certifikátem MŠMT
- Posouzení a vyřízení žádostí k trvalému vývozu předmětů kulturní hodnoty a k vývozu předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou.
- Historické obrazové materiály k reprodukci
- Vlastní publikace, CD a propagační materiál včetně prodeje muzejních publikací (a hesel z encyklopedie židovských obcí) on-line prostřednictvím internetových stránek muzea
- Prodej hesel z elektronické encyklopedie židovských obcí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku on-line prostřednictvím internetových stránek muzea
- Možnost rezervovat si návštěvu v přesně určený čas prostřednictvím Rezervačního centra ŽMP
- Prohlídky expozic s kvalifikovanými průvodci
- Prohlídku s individuálním audioprůvodcem na základě smlouvy s firmou Gallery Service, s.r.o. (Promotion & Education, s.r.o.)

3

Návštěvnost

Následující tabulka uvádí počet návštěvníků v ŽMP v roce 2011:

	Celkem návštěvníků	Dospělí	Junioři
Leden	19 093	14 034	5 059
Únor	22 364	13 725	8 639
Březen	42 477	25 209	17 268
Duben	59 830	37 631	22 199
Květen	58 111	45 450	12 661
Červen	53 328	40 229	13 099
Červenec	56 159	40 734	15 425
Srpen	70 117	53 672	16 445
Září	52 725	39 498	13 227
Říjen	52 613	38 816	13 797
Listopad	31 513	22 478	9 035
Prosinec	36 980	22 279	8 701
CELKEM	555 310	399 755	155 555

V roce 2011 ŽMP zaznamenalo mírný nárůst návštěvnosti oproti roku 2010, a to o 21 710 osob, což činí 4,07 %.

Pražská muzejní noc 2011
v expozici židovských
tradic a zvyků
v Klausově synagoze

ŽMP v návaznosti na opatření z roku 2010 uskutečnilo v roce 2011 další změny k povzbuzení návštěvnosti. Ve svém souhrnu se jednoznačně osvědčily. Pozitivně se projevilo zavedení sedmidenní vstupenky, především u rodinných prohlídek tuzemských návštěvníků. Ke zvýšení příjmu muzea vedlo zavedení platby v EURO ve všech pokladnách dle výhodného směnného kurzu. K již dříve zavedeným slevám v rámci programů Zlatá karta Pražské plynárenské, Bonus program České spořitelny a Perpedes přibýlo od dubna 2011 o 60 % zlevněné vstupné pro majitele široce užívané Opencard. Pozitivně lze hodnotit i připojení se ŽMP k projektu Prague Card, který na základě prodeje slevové karty usiluje

přivést individuální návštěvníky ubytované v pražských hotelech do prakticky všech významných pražských kulturních institucí. Nadále byly poskytovány výrazné slevy všem školám přicházejícím do ŽMP prostřednictvím jeho Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Činnost Společnosti přátel Židovského muzea v Praze přispěla k dobré propagaci ŽMP.

Rok 2011 potvrdil závěr z předchozích let, že větší zájem návštěvníků o ŽMP za stávajících ekonomických podmínek lze vzbudit pouze jeho postupnou proměnou ve všech hlavních aspektech činnosti: expoziční, komunikační, marketingové a edukativní. S tímto cílem pracovní tým ŽMP v roce 2011 dovedl ke konkrétním závěrům již dříve správně radou schválený koncept proměny muzea, fakticky uskutečňované počínaje rokem 2014. Cílem je, aby ŽMP při zachování své historické jedinečnosti a zvýraznění unikátního prostoru pražského Židovského Města dalo zájemcům nové podněty, prohloubilo své specifické aktivity, a tak poskytlo jak kvalitnější zážitek, tak i s dlouhodobou perspektivou stabilizovalo ekonomické podmínky pro své působení.

4

Organizační struktura a zaměstnanci

ŽMP bylo v roce 2011 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2011 mělo v průměru 129 zaměstnanců včetně 5 pracovníků, jejichž mzda je plně hrazena z grantů. Dále 9 pracovníků je na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců 129, což představovalo přepočítaných 123 plných pracovních úvazků. Zaměstnanecká struktura byla následující: ředitel, 48 pracovníků ostrahy a kustodů, 46 vědeckých a odborných muzejních pracovníků včetně restaurátorů, 12 ekonomických pracovníků včetně pokladních v expozicích, 7 pracovníků pro vzdělávací a kulturní činnost, 5 pracovníků pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správu budov a hřbitovů, 4 administrativní pracovníce, 3 pracovníci zajišťující publicitu a výstavy, 3 pracovníci Rezervačního centra.

Během roku 2011 dále 155 pracovníků provádělo práce mimo hlavní pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce, autorské smlouvy).

Průměrný měsíční plat zaměstnance ŽMP (na přepočtené stavy) činil v roce 2011 23 833 Kč. Průměrná mzda v ČR (na přepočtené stavy) přitom činila 24 319 Kč a v Praze 31 109 Kč.

5

Výstavní činnost

a) Galerie Roberta Guttmanna

Muzejní Galerie Roberta Guttmanna v ulici U Staré školy 3, Praha 1, uspořádala v roce 2011 dvě výstavy, z toho jednu věnovanou židovským památkám v Čechách a na Moravě a druhou se zaměřením na současnost židovské komunity v ČR.

Výstava *Barokní synagogy v českých zemích* se uskutečnila ve dnech 3. března – 28. srpna 2011 a jejím kurátorem byl A. Pařík. Na 14 panelech ukázala skupinu dosud málo známých architektonických památek českých zemí, které jsou vzácnými doklady historie a kultury tradičních židovských obcí na našem území, pro něž byly synagogy hlavním a většinou i jediným centrem náboženského a společenského života i vzdělávání. Představeny byly nejstarší, historicky a umělecky nejcennější památky synagogální architektury 17. a 18. století v českých zemích jako jedinečné doklady historie a kultury židovských obcí předemancipačního období a současně jako zajímavý doklad působení místních uměleckých slohů, stavitelů a řemeslníků na jejich utváření a výzdobu. Výstavní panely doplnilo několik trojrozměrných předmětů ze sbírek ŽMP – ukázek synagogálního mobiliáře. Výstavu zhlédlo 8 867 návštěvníků.

Oddělení pro vzdělávání a kulturu ve spolupráci s kurátorem A. Paříkem uspořádalo k výstavě *Barokní synagogy v českých zemích* doprovodné přednášky a programy.

Ve dnech 15. září 2011 - 5. února 2012 uspořádalo ŽMP výstavu fotografií předního českého dokumentaristy Karla Cudlína *Stříbrný příliv / Silver Tide* z cyklu *Židovská přítomnost v současném umění*. Výstava, kterou připravila kurátorka M. Sidenberg, představila celkem 20 exkluzivních, převážně portrétních fotografických tisků a byla doplněna o autorskou experimentální video-koláž. Návštěvníkům nabídla zasvěcený pohled do prostředí Domova sociální péče, který od roku 2008 provozuje v nově zrekonstruovaném objektu na pražském Hagiboru Židovská obec v Praze. Výstava bude dále reprízována v zahraničí, v Praze ji navštívilo 3 504 lidí.

Karel Cudlín na vernisáži své výstavy *Stříbrný příliv* v Galerii Roberta Guttmanna

b) Výstavy Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Další výstavy ŽMP připravilo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a v Brně. V hlavním městě jich bylo uspořádáno 6: *Šalom z Izraele* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma; výstava barevných koláží Pavla Holeky *Hebrejská abeceda (Mezi dvěma světy)*; výstava obrazů Petera Fischerbauera a Iris Hacklové *Otisky slov*; výstava fotografií Michala Vaněka *Zapomenutí Židé Ázerbájdžánu* ve spolupráci s Múzeem židovskej kultury v Bratislavě; výstava obrazů Petera Horáka *Konečně doma*; výstava obrazů Jany Dubové *Nezapomenu...*

Pavel Holeka na slavnostním zahájení své výstavy v pražské pobočce Oddělení pro vzdělávání a kulturu

V moravské metropoli mohli návštěvníci zhlédnout 9 výstav: výstavu černobílých fotografií Jindřicha Buxbauma *Vzpomínka...*; výstavu *Byl jednou jeden svět – významné židovské osobnosti Moravy*, kterou připravilo Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových Filozofické fakulty UP v Olomouci; soubor obrazů Václava Lamra *Biblické obrazy*; tematickou výstavu *Přisahali věrnost* o brněnských Židech v řadách Sokola; výstavu *Ženu statečnou kdo nalezne... Příběh Hany Volavkové*; výstavu obrazů brněnského výtvarníka Rudiho Lorenze *Ponorka Victoria*; ve spolupráci s Magistrátem města Brna a Židovskými obcemi v Brně a St. Pöltenu výstavu *U nás byl skutečný židovský život*; výstavu *Barokní synagogy v českých zemích* a výstavu fotografií účastníků *Fotografického symposia v Lomnici u Tišnova*.

Pobočka oddělení v Praze kromě výstav ve svých prostorách koordinovala putování čtyř putovních výstav s tematikou šoa. Jedná se o výstavy *Neztratit víru v člověka... Protektorát očima židovských dětí*; *Anna Franková – odkaz pro současnost*; *Ghetto jménem Baluty/Zpráva o Lodži a Zmizelí sousedé – Pocta dětským obětem holocaustu*. Tyto výstavy byly v roce 2011 instalovány ve 30 školách a muzeích v České republice a 5 zahraničních institucích (mimo jiné v Sydney a Congregation Bnai Brith, Santa Barbara).

Pobočka oddělení v Brně koordinovala zapůjčení 2 putovních výstav, a to *Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín a Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta*. Tyto výstavy byly v roce 2011 zapůjčeny do 11 institucí, především škol.

c) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi

Ve spolupráci s pražským Dopravním podnikem připravilo ŽMP panelovou výstavu věnovanou perzekucím židovského obyvatelstva v období protektorátu, která byla součástí projekce filmu Mateje Mináče o Nicolasu Wintonovi *Nickyho rodina* v rámci projektu dopravního podniku „Kinobus“. Projekce se uskutečnila 1. září na náměstí Jana Palacha, výstava pak byla k vidění ještě následující měsíc v prostorách stanice metra Florenc.

6 Péče o sbírky a jejich dokumentace

a) Péče o sbírky

Sbírkové předměty i knižní fond ŽMP se jako v minulých letech těšily uložení v plně zabezpečených, teplotně, světelně, i klimaticky optimálních podmínkách. Restaurátoři muzea odpovědní za stav předmětů tyto podmínky pravidelně kontrolovali jak v depozitářích, tak i stálých expozicích muzea, kde rovněž prováděli měření intenzity osvětlení. Dvakrát proběhla i preventivní dezinfekce vybraných prostor administrativní budovy a depozitářů ŽMP.

V restaurátorských dílnách muzea pokračovalo restaurování sbírkových předmětů především pro výstavní projekty muzea, v případě dílny kovů také nadále pro účely systematické digitalizace sbírky stříbra. Pracovníci restaurátorských dílen muzea rovněž významně přispěli k zajištění mimořádné inventarizace více než 11 000 sbírkových předmětů v depozitáři v Maiselově synagoze a pravidelné inventarizace sbírkového fondu ŽMP dle zákona 122/2000 Sb.

Z finančních důvodů byly k externím restaurátorským zásahům zadávány pouze sbírkové předměty bezprostředně ohrožené špatným fyzickým stavem, a to buď takové, které nebylo z kapacitních důvodů možno ošetřit přímo v dílnách ŽMP, nebo pro jejichž ošetření nedisponuje ŽMP patřičnými specialisty. Externím odborníkům bylo v roce 2011 zadáno ke konzervaci či restaurování 30 předmětů, mezi nimiž převládaly artefakty ze sbírky rukopisů a vzácných tisků.

V restaurátorské dílně textilu bylo konzervováno či restaurováno 61 sbírkových předmětů ŽMP a předmětů z tzv. pomocného fondu. K významným splněným úkolům patřilo komplexní restaurování synagogální opony inv. č. 040.341 z roku 1837 z Polné. Velká pozornost byla věnována souboru modlitebních řemínků (1350 ks), z nichž bylo 380 konzervováno.

Restaurátoři dílny papíru spolupracovali v roce 2011 při přípravě zápůjček pro externí subjekty, pro něž připravili 75 děl, a dále se podíleli na přípravě výstavy ŽMP *500 let hebrejského knihtisku*, pro niž z vybraného souboru komplexně zrestaurovali 14 knih. Připravili rovněž exponáty pro zápůjčku dětských kreseb ve Washingtonu. Práce pro jednotlivá oddělení ŽMP zahrnovala mimo jiné restaurování 112 ks děl na papíře a kartonech pro sbírku vizuálního umění, 45 ks různých předmětů z papíru pro oddělení pro dějiny šoa a 14 fotografií a fotoalb pro sbírky fotoarchivu. Pro knihovnu ŽMP bylo komplexně restaurováno 66 knih. Pro archiv ŽMP bylo restaurováno 48 vázaných archivních pramenů, především z fondů židovských obcí Mikulov a Kroměříž.

V restaurátorské dílně kovů bylo konzervováno nebo restaurováno 86 stříbrných, mosazných, dřevěných a železných předmětů, především pro reprezentativní publikaci muzea o jeho sbírce stříbra a pro výstavu v De Nieuwe Kerk v Amsterdamu. Dále bylo chemicky ošetřeno 84 dřevěných sbírkových předmětů po radiační dezinfekci.

Za dohledu pracovníků muzejního archivu byla provedena dílčí rekonstrukce a restaurování tumb Mordechaje Maisela, Šelomo Efrajima Lunčice a tří vybraných náhrobků z opěrné zdi při Klausově synagoze na Starém židovském hřbitově. Na hřbitově ve Fibichově ulici v Praze na Žižkově bylo restaurováno 7 náhrobků.

b) Dokumentace

K nejvýznamnějším změnám patřilo již počátkem roku 2011 ustavení nového úseku Dokumentace a evidence sbírek ŽMP, který převzal aktivity zrušeného úseku Správy depozitáře. Zvýšená pozornost pracovníků nově ustaveného úseku byla věnována stavu převzatých depozitářů. V Maiselově synagoze byla učiněna opatření proti biologickému a mykologickému napadení, přičemž sbírkové předměty ze dřeva (nábytek, kuchyně apod.) byly ozářeny ve speciální komoře (kobaltový zářič) v Rostkách. Na stejném místě byly rovněž provedeny některé drobnější úkony – mimo jiné byly kvalitněji uloženy štíty na Tóru. Ve spolupráci s investičním odborem byla opravena podlaha v půdním prostoru depozitáře a odstraněny následky havárie na vedení vodovodních trubek.

V mimopražském depozitáři textilu bylo kromě drobnějších úprav (výměna svítidel, utěsnění vitrážových oken, výměna rolet) provedeno opatření proti aktivnímu biologickému škůdci. Instalace dvou výkonných odvlhčovacích zařízení napomohla stabilizaci klimatických podmínek. Speciální zakladač, s jehož pomocí se manipuluje s úložnými regály, prošel po téměř 10 letech generální opravou.

Úsek Dokumentace a evidence sbírek vystavil v roce 2011 celkem 180 výdejek, na nichž bylo zaevidováno (tj. vydáno z depozitáře a uloženo zpět) 2 447 sbírkových předmětů – nemalý podíl tvoří předměty určené pro reprezentativní publikaci muzea o jeho sbírce stříbra.

Úsek dokumentace a evidence sbírek se v roce 2011 věnoval také inventarizaci sbírkových fondů ŽMP. Byly dokončeny práce vyplývající z inventarizace z roku 2010 (dohledání chybných evidenčních čísel, označení katalogizačních karet razítkem revize, vypracování závěrečné zprávy) a současně se uskutečnila další část inventarizace sbírkového fondu ŽMP dle Zákona o centrální evidenci sbírek (CES). Ve spolupráci s restaurátorkami textilu a kurátorkou sbírky textilu byly fyzicky zkontrolovány soubory textilu uložené v mimopražském depozitáři (synagogální pokrývky, baldachýny, draperie, polštáře a další) v celkovém počtu 2 080 inventárních čísel, což představuje přibližně 5,4 % z celkového počtu předmětů ve správě Odboru sbírek. V závěru roku 2010 zahájená mimořádná inventarizace přibližně třetiny sbírkového fondu ŽMP byla dokončena na jaře 2011. V průběhu roku se pracovníci úseku věnovali jejímu vyhodnocení a průběžnému odstraňování zjištěných nedostatků – např. záznam o fyzickém uložení předmětů v databázi depozitářů byl opraven u cca 1 500 položek.

Ke konci roku 2011 bylo v rámci všech dosud uskutečněných pravidelných inventarizací fyzicky revidováno na 93 % sbírkového fondu ŽMP.

V souladu s novelou zákona o účetnictví byl pro účely zavedení sbírkových předmětů do účetnictví ŽMP vypracován a pracovníkům ekonomického oddělení předán úplný soupis evidovaných sbírkových předmětů (celkem přibližně 38 500 záznamů).

V průběhu roku 2011 byla podána 4 hlášení o změnách v CES na MK ČR. Ve shodě s příslušnými zákonnými předpisy byly připraveny podklady pro katalogizaci přírůstků za rok 2008 a ve spolupráci s kurátory a se správou depozitáře byly tyto přírůstky dohledány, zkatalogizovány a změny nahlášeny do CES.

Zapisovaly se údaje o sbírkových předmětech do muzejní databáze a proběhla údržba muzejní databáze. Pokračoval přepis údajů z přírůstkových knih do databáze v Excelu. Ke konci roku 2011 bylo přepsáno přibližně 30 000 z přibližně 80 000 záznamů.

Ve spolupráci s kurátory sbírek pokračovala též dokumentace judaik mimo ŽMP a byl doplňován speciální katalog.

Producentka
Nedokončeného filmu
Noemi Schory a ředitel ŽMP
Leo Pavlát před slavnostním
uvedením filmu
v kině Lucerna

Fotooddělení pokračovalo v digitalizaci sbírkových předmětů a archivních a knihovních materiálů (přibližně 9 100 záběrů). Nejvýznamnějším a časově nejnáročnějším úkolem Fotooddělení bylo pořízení obrazové přílohy pro publikaci věnovanou muzejní sbírce stříbra. Snímky byly následně ukládány do muzejního digitálního archivačního systému a do nově vzniklé databáze Collective Access.

Průběžně byly fotografovány vernisáže, významné návštěvy a další důležité akce ŽMP (přibližně 850 záběrů). Dále byla pořizována dokumentace exteriérů, interiérů a výstav (přibližně 300 záběrů).

Podstatnou část práce fotoarchivu tvořilo vyřizování více než 100 žádostí badatelů z tuzemska i ze zahraničí včetně poskytování požadovaných materiálů, většinou v elektronické podobě. V roce 2011 také proběhla konverze dalších souborů dat ze stávající databáze fotoarchivu (DEMUS) do nové databáze Collective Access, kterou již fotoarchiv během roku 2011 začal používat pro evidenci a katalogizaci svého fondu. V roce 2011 převzal fotoarchiv agendu povolení k užití materiálů ze Židovského muzea v Praze stejně jako agendu povolení fotografování a filmování v objektech muzea.

7

Odborná činnost

a) Odbor sbírek

Kurátoři se v roce 2011 věnovali následující odborné a výzkumné činnosti:

Kurátor sbírky kovů J. Kuntoš dokončil přípravu textů a katalogových položek pro publikaci o stříbrných předmětech ve sbírkách ŽMP. V létě 2011 proběhlo externí recenzní řízení rozsáhlé publikace (přes 250 normostran bez seznamů autorských dílen a rejstříků), na podzim byl zahájen její překlad do angličtiny. Kniha vyjde v roce 2012.

Kurátorka sbírky vizuálního umění M. Sidenberg se věnovala výzkumu archivních pramenů spojených s příslušníky pražských německy hovořících židovských rodin (např. Petschek, von Kahler ad.), a to zejména fotografií a dokumentů z pozůstalostí a osobních archivů v USA, a současně také ve Státním oblastním archivu v Praze. Tento výzkum, který je nedílnou součástí mapování prostředí, z něhož vzešla celá řada umělců či sběratelů a podporovatelů umění, bude pokračovat v dalších letech, neboť je také přínosem pro identifikaci významné části materiálu shromážděného v podsбірce historické fotografie a pro zpracování provenienčního katalogu uměleckých sbírek ŽMP.

Kurátorka sbírky rukopisů a starých tisků O. Sixtová zaměřila v roce 2011 svou pozornost na výzkum vzácných bohemikálních tisků ve významných světových sbírkách (British Library London, Bodleian Library Oxford, Herzog-August Bibliothek Wolfenbüttel a National Bibliothek Wien). Výsledky těchto studijních pobytů, podpořených mimo jiné stipendiem Herzog-August Bibliothek, využije při přípravě výstavy a dalších akcí souvisejících s 500letým výročím hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě, které ŽMP plánuje uskutečnit v roce 2012.

Kurátorka sbírky textilu D. Veselská převzala počátkem roku 2011 od dr. E. Kosákové, která odešla do důchodu, vedení Odboru sbírek. Pro článek *Assessment of the Informative Value of Data on Collection Points in the German Catalogue on the Basis of the Example of Textiles from the Collection Point Jemnice/Moravské Budějovice* v časopise *Judaica Bohemiae* shrnula výtěžnost údaje o svozovém místě pro identifikaci donátorů textilií. Dále se věnovala přípravě libreta a výchozího rozpočtu pro novou podobu stálé expozice Židovského muzea v Praze o židovských tradicích a zvycích v Klausově synagoze.

Vedoucí úseku Dokumentace a evidence sbírek M. Veselská dokončila v roce 2011 rukopis knihy o historii Židovského muzea v Praze, který pod názvem *Archa paměti. Cesta pražského židovského muzea pohnutým 20. stoletím* vydá ŽMP spolu s nakladatelstvím Academia v roce 2012. Do tisku připravila příspěvek z konference *Everyday History Approaches to the Persecution of Jews of Greater Germany and the Protectorate* v Berlíně a dokončila předtiskovou přípravu článku *Jewish Museums in the Former Czechoslovakia*, který následně vyšel v publikaci Julie-Marthe Cohen a Felicitas Heimann-Jelinek (eds.), *Neglected Witnesses. The Fate of Jewish Ceremonial Objects during the Second World War and after*. Dále ve spolupráci s externími i interními spolupracovníky připravila libreto a výchozí rozpočet pro zamýšlenou novou stálou expozici Židovského muzea v Praze v bývalé Obřadní budově s pracovním názvem *Archa*, která má být věnována historii Židovského muzea v Praze.

Během celého roku 2011 pokračoval projekt vedoucího fotoarchivu M. Jelínka *neZnámi*, jehož hlavním cílem je identifikovat osoby na portrétních fotografiích z období let 1942-1944 uložených ve fotoarchivu

Z kolekce muzejního stříbra

ŽMP. Informace o projektu *neZnámí* byly průběžně zveřejňovány v médiích. Doposud bylo bezpečně identifikováno více než 100 *neZnámých* osob, tedy více než čtvrtina, a získáno několik nových sbírkových předmětů nebo kopií rodinných dokumentů a fotografií.

Odborní pracovníci Odboru sbírek pronesli řadu přednášek, většinou v souvislosti s muzejními expozicemi či krátkodobými výstavami. Jako každý rok proběhla v rámci spolupráce s FF UK přednáška v expozicích pro posluchače Ústavu pro dějiny umění.

Odborní pracovníci Odboru sbírek byli rovněž zastoupeni na řadě konferencí, sympozií a diskusí. ŽMP mělo svého zástupce na pravidelném výročním zasedání Asociace evropských židovských muzeí i na zasedáních Asociace muzeí a galerií ČR. Pracovnice oddělení M. Sidenberg působí za ŽMP ve správní radě Evropského institutu odkazu šoa. M. Veselská působí jako členka Boardu Asociace evropských židovských muzeí, v roce 2011 se zúčastnila Curatorial Education Programme v Židovském muzeu v Berlíně.

Restaurátoři papíru se účastnili celorepublikové konference Komise konzervátorů a restaurátorů AMG v Opavě, semináře o využití enzymů v restaurátorské praxi v Litomyšli a semináře o knihařských plátech v Praze. Restaurátorky textilu se s příspěvkem o uložení textilních sbírek ŽMP zúčastnily semináře *Textil v muzeu* v Technickém muzeu v Brně, konference Komise konzervátorů a restaurátorů AMG v Opavě a účastnily se také textilních seminářů pořádaných v Národním muzeu skupinou Textil a skupinou STOP. Přednášku o restaurování synagogálních textilií proslavily v Ateliéru konzervace a restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů Institutu restaurování a konzervačních technik v Litomyšli.

b) Oddělení pro dějiny šoa

Pro oddělení pro dějiny šoa byl rok 2011 rokem výrazných změn: kromě pokračující digitalizace archivu, nahrávání rozhovorů s pamětníky a dalších aktivit se v něm rozbíhaly tři nové projekty, které charakterizují tři různé aspekty práce. Rozsáhlý vzdělávací projekt *Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století* (více v části věnované aktivitám Oddělení pro vzdělávání a kulturu), mezinárodní archivní projekt *Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu a výzkumný projekt Budování státu bez antisemitismu?* o českém a slovenském antisemitismu kolem roku 1918. Díky těmto rozsáhlým projektům, financovaným z vnějších zdrojů, bylo možné po dobu jejich realizace zvýšit i počet pracovníků oddělení.

Prioritou činnosti bylo i nadále elektronické zpřístupnění archivních a jiných zdrojů uložených v tomto oddělení odborné i laické veřejnosti, historikům a studentům. Během roku 2011 pokračovalo zpracování již digitalizovaných dat; ve spolupráci s Národním archivem se dále podařilo naskenovat více než 600 tam uložených transportních listin. Dále pokračoval rozvoj systému pro katalogizaci a správu digitálních sbírek Collective Access (www.collectiveaccess.org), do nějž jsou vkládány rozhovory s pamětníky, digitalizované archivní dokumenty a data z již zastaralého digitálního katalogu fotoarchivu. Probíhaly dále práce na přípravě publikačního systému, jímž budou digitalizovaná data zpřístupněna na internetu nebo ve studovněch ŽMP (spuštění pilotní verze proběhne v první polovině roku 2012).

Transportní listina
se jmény rodiny
Auerbachovy

260. Auerbach	Emil	✓	1882	1034
261. Auerbach	Margarete	✓	1891	1044
262. Auerbach	Margula	✓	1894	1045
263. Auerbach	Rosa	✓	1931	1053
264. Auerbach	Oskar	✓	1932	1047

Jedním z nejvýznamnějších projektů, na němž se oddělení podílelo, byla *Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (European Holocaust Research Infrastructure, EHRI)*. Projekt si klade za cíl zlepšit spolupráci archivů holocaustu v Evropě, a usnadnit tak práci historiků a dalších badatelů. V rámci projektu, který koordinuje Nizozemský institut pro dokumentaci války (NIOD) a na němž se podílí na dvacet evropských archivů (včetně izraelského Yad Vashem), bude vytvořen rozsáhlý portál zpřístupňující data o archivních sbírkách a lepší metodologie popisu archiválií a sdílení dat. Čtyřletý projekt financuje Evropská unie jako součást sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace. Oddělení pro dějiny šoa ŽMP koordinuje podprojekt „Meziinstitucionální výzkumné průvodce“ (Trans-institutional research guides), jehož cílem je virtuálně, prostřednictvím společných průvodců, propojovat archivní dokumenty k jednomu tématu rozptýlené do více archivů v různých zemích. Jeden ze dvou průvodců bude věnován ghettu Terezín, neboť archivní fondy k němu je možné nalézt v Památníku Terezín, ŽMP, Yad Vashem a Beit Terezín v Izraeli; menší soubory dokumentů jsou pak uloženy v desítkách dalších archivů. V roce 2011 probíhaly zejména přípravné koncepční práce, příprava struktury „výzkumného průvodce“ a sběr a úpravy metadat archivních pramenů.

V roce 2011 pokračoval projekt nahrávání rozhovorů s pamětníky – přeživšími šoa o jejich životě v poválečném Československu. V těchto rozhovorech jsou dominantními tématy návrat z koncentračních táborů, reintegrace do společnosti, vztah k židovství v období komunismu. Bylo nahráno 30 rozhovorů, které budou po zpracování a autorizaci v souladu s poskytnutými právy zpřístupněny veřejnosti.

Doris Grozdaničová
během natáčení
rozhovoru

Vedoucí oddělení Michal Frankl se věnoval zejména výzkumu o dějinách českého antisemitismu a připravil několik konferenčních příspěvků a odborných článků. Hlavním výzkumným úkolem byl projekt *Budování státu bez antisemitismu? Antisemitismus v českých zemích a na Slovensku, 1917–1923* podpořený grantovou agenturou ČR. V jeho rámci Michal Frankl ve spolupráci s Miloslavem Szabó pracoval na komparativní studii o roli a charakteru antisemitismu ve formativní době konce první světové války a vytváření československého národního státu.

Jana Šplíchalová kromě zajišťování běžné agendy v roce 2011 začala sbírat materiály k výstavě o filmování v ghettu Terezín plánované na rok 2013.

Nemalou část práce Oddělení pro dějiny šoa tvořily aktivity stejně rutinní jako nutné: poskytování služeb badatelům, zpracování nových archiválií, zodpovídání nesčetných dotazů ohledně obětí holocaustu.

c) Oddělení židovských dějin a judaistiky

Vedoucí oddělení I. Cermanová za asistence A. Putíka redakčně připravila dvě čísla vědeckého časopisu *Judaica Bohemiae* XLVI (2011), 1, 2 a zahájila redakční práce na čísle 1 ročníku XLVII (2012). Proběhla dvě zasedání redakční rady časopisu. I. Cermanová a A. Putík ve spolupráci s P. Kocmanem a H. Teufelem ze Společnosti pro dějiny Židů v České republice v Brně zredigovali *Supplementum Judaica Bohemiae XLVI (2011)*, mimořádné číslo časopisu, jež je výsledkem mezinárodní konference *Jedinec a obec. Židé v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 1520–1848 / Individuum und Gemeinde. Juden in Böhmen, Mähren und Schlesien 1520 bis 1848* (Třebíč 2009). I. Cermanová vypracovala žádost o grantovou podporu *Judaica Bohemiae* od The Rothschild Foundation Europe, kterou časopis získal na období 2012–2014.

Pracovníci oddělení pokračovali v práci na dlouhodobých výzkumných úkolech. Za tím účelem prováděli výzkum v archivech a vědeckých knihovnách a výsledky výzkumu prezentovali ve třech vědeckých studiích a využili je rovněž pro doplnění interních databází. A. Putík publikoval příspěvek *Prague Jews and Judah Hasid. Studies on Social, Political and Religious History in the Late Seventeenth and Early Eighteenth Centuries. Part Three* v prvním čísle *Judaica Bohemiae* XLVI (2011) a pro *Judaica Bohemiae* XLVI (2011) – Supplementum odevzdal studii *Příčiny a důsledky pražského ‚rabínského převratu‘ roku 1579. Příspěvek k vnitropolitickým dějinám pražské židovské obce ve 2. polovině 16. století*. I. Cermanová přispěla do *Judaica Bohemiae* XLVI (2011) – Supplementum studii *Mezi osvícenci, rabíny a státem: Cenzura hebrejských knih v Čechách 1781–1848*, v 1. čísle *Judaica Bohemiae* XLVI (2011) uveřejnila recenzi na knihu M. L. Millera, *Rabbis and Revolution. The Jews of Moravia in the Age of Emancipation* (Stanford 2011) a do 15. svazku Biografického slovníku českých zemí připravovaného AV ČR přispěla biografickým heslem o rabínu Nathanu Ehrenfeldovi.

I. Cermanová se věnovala výzkumu hebrejského knihtisku v Čechách mezi lety 1750 a 1850, dějinám pražské židovské obce na přelomu 18. a 19. století a epigrafickému výzkumu hebrejských nápisů na předmětech ze sbírky kovů ŽMP. V rámci přípravy velkého katalogu stříbra odborně zpracovala a přeložila na 120 hebrejských nápisů. A. Putík prováděl genealogický výzkum pražských židovských rodin a do genealogické databáze vložil přibližně 700 osob, přičemž výzkum se soustředil především na zástupce židovské samosprávy a tiskaře. Dále pokračoval v přípravě české monografie o dějinách pražských Židů v novověku, v jejímž rámci se podrobně zaměřil na výzkum vnitropolitických dějin pražské židovské obce ve 2. polovině 16. století, hebrejského knihtisku a cenzury, správních a topografických aspektů návratu pražských Židů po vypovězení z let 1745. D. Polakovič se zabýval identifikací nových nálezů hebrejských fragmentů ve fondech českých archivů, knihoven a muzeí (Národní archiv ČR, Národní knihovna ČR, Knihovna Národního muzea, Státní oblastní archiv v Praze, Státní okresní archiv v Děčíně, Kolíně a Kutné Hoře), přípravou souborného katalogu středověkých hebrejských rukopisných fragmentů v ČR (v současné době je evidováno přes 610 fragmentů), epigrafickým výzkumem hebrejských nápisů na náhrobcích a v synagogách a tvorbou bio-bibliografické databáze k dějinám Židů v českých zemích do roku 1938. J. Fiedler pokračoval ve výzkumu demografie a topografie židovských sídel.

D. Polakovič současně ve spolupráci s pracovníky Archivu ŽMP, I. Steinovou z Matana, a. s. (původně z Národního památkového ústavu v Praze) a s V. Chvátalem z Muzea Českého lesa v Tachově pokračoval v dokumentaci židovských hřbitovů v Praze a v pěti venkovských obcích. A. Putík spolupracoval s Archivem ŽMP (L. Petrusová) na tvorbě úvodní studie k edici fassí pražských Židů 1748–1749.

I. Cermanová a A. Putík zahájili přípravu obsahu nové expozice v Maiselově synagoze k dějinám Židů v českých zemích od středověku po emancipaci. Vypracovali její libreto a podklady pro poptávkové řízení na architekta expozice.

Dále podstatně pokročily práce na elektronické Encyklopedii židovských obcí, kterou připravuje J. Fiedler. K prodeji prostřednictvím webové stránky muzea bylo ke konci roku 2011 připraveno 344 dokončených souborů, objednat lze i dalších 440 hesel.

Kromě běžné komunikace s odbornou i laickou veřejností a odpovědí na badatelské dotazy vyhotovili pracovníci oddělení šest recenzních posudků na odborné časopisecké studie či knižní monografie.

d) Archiv

Pracovnice archivu průběžně kontrolovaly fyzický stav archiválií, za pomoci externistů pokračovalo mechanické čištění od prachu, vybrané archiválie byly restaurovány v restaurátorské dílně muzea. V roce 2011 bylo vyčištěno 440 archivních knih, 30 složek spisů a 5 krabic kartotéčních lístků. Restaurováno bylo 26 archivních knih. Souběžně probíhalo mechanické čištění, drobné opravy a v případě potřeby dezinfekce nově převzatých písemností před jejich archivním zpracováním.

Pořádací práce se soustřeďovaly na revize a nové zpracování materiálů uložených v archivu, především na sbírku osobních pozůstalostí a varií (M. Hanková, V. Hamáčková) a fond ŽNO Praha (L. Petrusová). Zároveň probíhalo zpracovávání podnikového archivu Židovského muzea (M. Kurečková). K dispozici je v současné době inventář předválečného *Spolku k založení a udržování židovského muzea v Praze* a válečného *Židovského ústředního muzea*. Zpracovaný materiál byl kompletně digitalizován.

V roce 2011 pokračovala práce na obou spravovaných databázích. Databáze pohřbených na Novém židovském hřbitově v Praze-Strašnicích byla doplněna o údaje ze hřbitovních knih zapůjčených od Židovské obce v Praze. V současné době obsahuje více než 25 800 záznamů z let 1890-1995, přičemž stávající záznamy jsou postupně kontrolovány a doplňovány o další údaje z matričních knih. U databáze konsignací pražských Židů (1748–1838) probíhaly technické úpravy podkladů pro připravovanou edici. L. Petrusová se věnovala studiu dalších pramenů pro zamýšlenou úvodní historickou studii, na níž spolupracuje s A. Putíkem (Oddělení židovských dějin a judaistiky).

Ve spolupráci s fotodílnou muzea pokračovala postupná digitalizace vybraného archivního materiálu, jejímž cílem je zajistit studijní a záložní kopie historicky cenných a badatelsky často vyžadovaných materiálů. Kromě nejstarších uchovávaných písemností (do roku 1700) jsou digitalizovány vybrané pinkasy a další archiválie, které slouží především pro rodopisné bádání. V roce 2011 bylo digitalizováno 3 630 stran archivních knih. Současně byl v rámci digitalizace archivního materiálu z období holocaustu (projekt Oddělení pro dějiny šoa) digitalizován spisový materiál ze tří archivních fondů (celkem 44 100 snímků, provedla firma Scanservice, a. s.).

Odborná činnost archivářů se nadále soustředila především na výzkum dějin Židů v okupovaném pohraničí a na dějiny židovské komunity v českých zemích po roce 1945. V rámci grantového projektu podpořeného Grantovou agenturou ČR (P410/102399) se V. Hamáčková věnovala ve spolupráci s M. Lhotovou ze Severočeského muzea v Liberci výzkumu k dějinám Židů v pohraničí. M. Hanková, která se soustřeďuje především na období 1945-1956, vystoupila s příspěvkem na konferenci *Women and Holocaust in Central Europe: New Perspectives and Challenges* konané ve dnech 17.–19. listopadu ve Varšavě. Na shromažďování rozhovorů s pamětníky spolupracuje M. Hanková s Oddělením pro dějiny šoa. Muzejní archiv pokračoval ve spolupráci s muzei a archivy v pohraničních oblastech v organizování seminářů k novodobým dějinám Židů v Čechách. Pokračoval též výzkum judaik v archivech ČR. V roce 2011 muzeum uzavřelo smlouvu o spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek. Hlavním cílem počáteční fáze spolupráce je sestavení bibliografie historických prací, které čerpaly z materiálů Ústavu a Archivu, a získání podrobného přehledu o archivních dokumentech k židovské problematice, které jsou uloženy v jednotlivých fondech a sbírkách.

Ve spolupráci s Oddělením židovských dějin a judaistiky se pracovníce archivu podílely na dokumentaci židovských hřbitovů a zpracovávání získaného epigrafického materiálu. Hlavní pozornost byla věnována pokračování přípravy publikace o židovském hřbitově v Brandýse nad Labem. Zároveň byl vykonáván odborný dohled nad rekonstrukcemi a restaurátorskými pracemi na Starém židovském hřbitově a na židovském hřbitově ve Fibichově ulici.

V rámci vzdělávání a výměny zkušeností se pracovníce archivu zúčastnily 1 semináře a 2 konferencí informujících o současných trendech v archivnictví, především o otázkách spojených s digitalizací.

Muzejní archiv zaznamenal v roce 2011 celkem 167 badatelských návštěv. Zájem badatelů se stejně jako v minulých letech soustředil na rodopis, dějiny jednotlivých židovských obcí a dokumentaci nemovitých památek (hřbitovy, synagogy, ghetta). Pracovníce archivu zpracovaly 31 rešerší a poskytly na 125 konzultací a odpovědí na písemné dotazy. Pro výstavy, publikační účely a badatelské potřeby naskenovaly pracovníce archivu 225 snímků (z toho 156 snímků pro publikaci *Archa paměti. Cesta pražského židovského muzea pohnutým 20. stoletím*).

e) Knihovna

Muzejní knihovna měla v roce 2011 celkem 1 176 registrovaných čtenářů oproti 1 066 v předešlém roce. V knihovně a Referenčním centru proběhlo celkem 1 254 badatelských návštěv. Knihovna nabídla jako v minulých letech i výpůjčky meziknihovní výpůjční službou a přístup do 9 zahraničních oborových databází.

Ke konci roku 2011 elektronický katalog knihovny ŽMP obsahoval více než 49 000 záznamů. V depozitáři periodik v Pinkasově synagoze bylo zpracováno 195 titulů časopisů, do katalogu byly vloženy záznamy titulů i jednotlivých čísel. Pro katalog knihovny bylo rovněž zpracováno a do něj zařazeno 236 záznamů večerních pořadů Oddělení pro vzdělávání a kulturu.

V roce 2011 bylo zpracováno 46 259 skenů katalogizačních lístků terezínské sbírky hebraik do podoby, která umožní provázání skenů lístků se záznamy v elektronickém katalogu a v databázi původních vlastníků. Uskutečnila se též digitalizace *Židovské ročenky* z let 1954/55 - 1991/92 a záznamy byly zpřístupněny on-line.

Jeden z katalogizačních lístků Katalogu „hebrejské knihovny ghetta Terezín“

1558-L-43/f		391	
Verfasser (Vor- u. Zuname)	<i>Levi</i>	Signatur	<i>70</i> Nr. <i>8200</i>
Titel (ainschl. Verfasser) <i>[hebr.] Sofar ham-Usmet han- migra' soleret Talijahut la... Talijahut b'jfsj [Gashjazi]</i>			
Band			
Verlagsort bzw. Druckort			
Verleger, Jahr, Drucker (falls kein Verleger)			
Druckort (falls vom Verlagsort verschieden)		<i>Prag</i>	Ausgabe (Auflage) <i>1. Aufl.</i>
Nebentitel			
Seitenzahl	<i>112134 Pl.</i>	Format	<i>8°</i>
Inhaltsangabe <i>[Nils...]</i>			

Pokračovalo doplňování biografických a místopisných údajů při retrospektivní fyzické prohlídce fondu s cílem zjistit původní vlastníky. V roce 2011 bylo prozkoumáno 1 209 svazků a do databáze bylo zadáno 1 053 záznamů. Celkem je v databázi 45 320 záznamů.

V historické části fondu proběhla revize 1 702 knih zapsaných do Centrální evidence sbírek k 31. 12. 2010.

8 Příprava nových expozic a transformace muzea

V návaznosti na činnosti uskutečněné v roce 2010 pokračovala od ledna do října 2011 práce koordinačního týmu pro proměnu ŽMP, vedeného M. Sidenberg. V daném rámci probíhaly nejen diskuse pracovníků muzea nad možnou konkrétní podobou proměny, ale uskutečnily se také již první stanovené úkoly. Zejména byl na základě soutěže z celkem pěti návrhů různých uchazečů vybrán nový vizuální styl ŽMP, v jehož rámci instituce změnila mj. také logo. Nový vizuální styl, dílo grafika Jana Jiskry, zahrnuje dále poutače u jednotlivých muzejních objektů, muzejní tiskoviny a grafickou podobu webových stránek muzea, čímž vznikl předpoklad pro návaznou přestavbu webových stránek ŽMP v roce 2012.

V období leden až červen 2011 byl v souladu s koncepcí přijatou roku 2010 vytvořen pod vedením M. Sidenberg a externího spolupracovníka P. Šourka návrh dramaturgického plánu šesti nových stálých expozic ŽMP – expozice v Maiselově, Klausové, Španělské a Pinkasově synagoze, dále pak expozice v Obřadní síni pohřebního bratrstva a v prostorách Galerie Roberta Guttmanna. Byly stanoveny základní principy týkající se zaměření a charakteru expozic, jež by měly nadále poskytovat více možností pro obměny a aktualizace a jejichž dosud spíše chronologické členění a koncentrace na jednotný „velký příběh“ by měly být potlačeny ve prospěch tematických sond, orální historie, historie všedního dne, využití různých médií aj.

Jako první bude realizována expozice v Maiselově synagoze, věnovaná fenoménu ghetta a starším židovským dějinám s předpokládaným termínem otevření v roce 2014. Další expozice zaměřené na židovské tradice a zvyky, pojaté ovšem již nikoli pouze historicky, nýbrž s přesahy do současnosti, historii ŽMP, moderní a soudobé dějiny a kulturu židovské diaspory včetně historie šoa a unikátní sbírku terezínských dětských kreseb z Terezína budou následovat v závislosti na možnostech získávání mimo-rozpočtových finančních zdrojů. Souběžně s vytvořením nové expozice v Klausové synagoze věnované židovským tradicím a zvykům bude vybudován moderní muzejní obchod. Již v roce 2013 bude otevřeno zcela nové Rezervační a informační centrum v Maiselově ulici 15, které bude poskytovat služby, jež významně přispějí ke zvýšení návštěvnického komfortu.

Jedna z dobrovolnic pomáhá vyhledat jména na zdi Pinkasovy synagogy

Současně s dramaturgií nových expozic vznikla též nová koncepce vzdělávání v rámci ŽMP, kterou vytvořili vedoucí Oddělení pro vzdělávání a kulturu Z. Pavlovská a externí spolupracovník P. Sokol. Tato

koncepte představuje základ pro tvorbu významně rozšířené nabídky vzdělávacích programů pro školy i veřejnost, jež budou napříště mnohem více integrovány do vlastních expozic muzea.

V závěru své práce se koordinační tým rozdělil do menších realizačních týmů (pracovních skupin), jež budou nadále zodpovědné za přípravu jednotlivých expozic a realizaci dalších dílčích projektů. Jedná se zejména o projekt nového Rezervačního a informačního centra, nového muzejního obchodu, webových stránek muzea a dalších aktivit, které ve výsledku povedou k přetvoření muzea v instituci otevřenou širokému spektru návštěvníků různého zaměření, věku i kulturního zázemí.

S uvažovanými změnami souvisí také inovace v činnosti Společnosti přátel ŽMP, v jejímž rámci se v roce 2011 začal nově rozvíjet dobrovolnický program, umožňující zájemcům z řad veřejnosti zapojení do činnosti muzea.

9

Akvizice

V roce 2011 proběhla 2 řádná zasedání a 5 mimořádných jednání Sbírkotvorné komise ŽMP za účasti externích spolupracovníků. Přírůstky do muzejních sbírek pocházely v roce 2011 převážně z darů – 21 předmětů darovali jednotlivci a instituce z tuzemska i ze zahraničí. Omezený obnos určený k nákupům byl využit k nákupu 9 souborů předmětů a jednotlivostí. Zároveň bylo na základě výsledků mimořádné inventarizace vyřazeno ze sbírek 133 předmětů, a to převážně z důvodu pozbytí charakteru sbírkového předmětu nebo neslučitelnosti se sbírkovým programem ŽMP. K výjimečným událostem v rámci akviziční politiky ŽMP patřila v roce 2011 účast muzea na aukci společnosti ADER/ Norman v Paříži, při níž byl učiněn (bohužel neúspěšný) pokus o získání významného iluminovaného rukopisu z 1. poloviny 18. století, jehož autorem je Natan ben Šimšon z Meziříčí.

Knihovna ŽMP byla v roce 2011 obohacena o 1 207 svazků a 2 tituly periodik.

10

Vzdělávací aktivity

ŽMP stejně jako v minulých letech nabídlo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu četné pořady, programy a projekty.

Pobočka oddělení v Praze připravila 9 typů tematických přednášek a spolu s nimi 15 různých výtvarně nebo dramaticky pojatých interaktivních děl. Programy se týkaly nejrůznějších aspektů života Židů – tradic a zvyků, biblických dějin či dějin Židů v Čechách a na Moravě. Velká pozornost byla tradičně věnována výukovým programům o antisemitismu a šoa.

Počátkem roku 2011 Židovské muzeum v Praze zahájilo nový projekt nazvaný *Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století*, který realizují pracovníci Oddělení pro vzdělávání a kulturu a Oddělení pro dějiny šoa ve spolupráci s Institutem Tereziánské iniciativy. Projekt je financován z prostředků Evropské unie a MŠMT. V jeho rámci postupně se postupně vytvářejí a školám nabízejí nové výukové materiály o holocaustu a dějinách Židů v českých zemích ve 20. století. Vznikl tak například nový workshop věnovaný českým, konkrétně pražským Židům v ghettu Lodž. Workshop je sestaven tak, aby studenty vedl ke kritickému myšlení o době holocaustu, k aktivní připomínce této tragické doby a ke kreativní práci s originálními prameny. Studenti přitom pracují jak s autentickými historickými dokumenty, tak využívají rozhovorů s pamětníky. Program byl současně propojen s výukovým portálem www.holocaust.cz, na němž studenti zkoumají osudy jednotlivých deportovaných. Samotný workshop je pak zakončen dokumentem Pavla Štingla *Ghetto jménem Baluty*.

V Praze se programů zúčastnilo 9 113 žáků a studentů, mimopražské semináře absolvovalo 1 119 osob. Kromě českých návštěvníků centra byly pořádány programy a semináře také pro zahraniční studenty. V roce 2011 se jich v pražské pobočce oddělení zúčastnilo 1 305 z Německa, USA, Anglie, Rakouska, Španělska, Kanady, Nizozemí, Itálie a Francie.

Na začátku školního roku 2011/2012 se Oddělení pro vzdělávání a kulturu připojilo k projektu Krokus, který již několik let pořádá irská organizace Holocaust Education Trust Ireland a každoročně se do něj zapojují školy po celém světě. Účastníci od organizátorů obdrželi prostřednictvím oddělení cibulky žlutých krokusů, které žáci a studenti na podzim zasadili jako připomínku jednoho a půl milionu židovských dětí zavražděných během šoa. Projektu se v ČR zúčastnilo více než 100 škol i několik mateřských školek.

Oddělení na různých projektech spolupracovalo i s řadou dalších institucí, např. s Národním institutem dětí a mládeže na literárně-historické soutěži *Daniel* či českou pobočkou OSN na sérii workshopů pro pražské školy k Mezinárodnímu dni památky obětí holocaustu. Významná také byla spolupráce s Evropským institutem odkazu šoa na mezinárodní soutěži o nejlepší plakáty k Mezinárodnímu dni památky obětí holocaustu. Vítězné plakáty, navržené studenty vysokých škol se zaměřením na design, budou použity jako vizuální součást připomínky Mezinárodního dne památky obětí holocaustu v roce 2012.

Velká pozornost byla věnována programům pro pedagogy. Za účasti 48 učitelů proběhlo šest dvoudenních seminářů a jeden jednodenní seminář pro učitele *Židé, dějiny a kultura*. Významným, již tradičním partnerem při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků byl Památník Terezín, s nímž ŽMP pořádala dva třídní semináře pro 95 učitelů na téma *Jak učit o holocaustu*. Ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání a s Památníkem Terezín byl uspořádán česko-braniborský seminář pro učitele

za účasti 30 pedagogů z Německa a ČR. Oddělení také uspořádalo ve spolupráci s Múzeem židovskej kultúry v Bratislavě speciální seminář pro 30 pedagogů nazvaný *Židé, dějiny a kultura pro „pokročilé“*. Za podpory MŠMT se v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu konal za účasti 45 učitelů navazující seminář pro pedagogy v rámci cyklu *Židé, dějiny a kultura* nazvaný *Děvčata z pokoje č. 28*. Další jednodenní seminář za účasti 40 osob se ve spolupráci s Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém (ICEJ) uskutečnil pro zájemce z této organizace v bývalé synagoze v Hartmanicích u Sušice.

S Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém současně již třetím rokem pokračovala spolupráce na projektu *Centra vzdělávání a dialogu*, jehož prostřednictvím ICEJ nabízí školám přednášky lektorů vyškolených v Oddělení pro vzdělávání a kulturu na téma holocaust a antisemitismus.

Brněnská pobočka oddělení nabídla své aktivity školám, zájmovým a společenským organizacím v Brně i na dalších místech Moravy. Pro školy připravila dílny, tzv. workshopy, přednášky a besedy, kterých se přímo v prostorách oddělení uskutečnilo 32 pro 643 žáků a studentů, mimo něj (Nové město na Moravě, Třebíč, Hustopeče, Zlín, Moravské Budějovice, Opava) 13 pro 363 žáků a studentů.

Vzdělávací aktivity pobočky v Brně byly též výsledkem spolupráce s dalšími institucemi. Ve spolupráci s Masarykovou univerzitou se naplnil grantový projekt Centra pro religionistiku a multikulturní edukaci, jehož obsahem byl jak cyklus seminářů určených učitelům základních a středních škol z Jihomoravského kraje, tak i jeho on-line verze jako e-learningový kurz. Vznikl web s poradenskou službou, poskytující základní informace o multikulturním vzdělávání a religionistice a učebnice s DVD nazvaná *Identity v konfrontaci – Multikulturní výchova pro učitele/učitelky SŠ a ZŠ*. V rámci dlouhodobé spolupráce s Národním divadlem Brno se v říjnu ve foyeru Janáčkova divadla uskutečnily v návaznosti na projekt *Izraelský tanec* 4 dílny Badatel pro 129 žáků a studentů. Nově pobočka spolupracovala na studentském projektu *Moje 20. století*, který v září ve studentském klubu Trojka navštívili žáci základních škol, středoškoláci, ale především studenti vysokých škol. Pokračovaly výjezdy s pamětníci, přeživší šoa Erikou Bezdíčkovou, tentokrát k již druhému vydání její knihy *Moje dlouhé mlčení* (Zlín, Vyškov, Český Těšín). Lektorka brněnské pobočky Oddělení pro vzdělávání a kulturu se v listopadu zúčastnila Kulatého stolu ICEJ ve Zlíně i pravidelných Kulatých stolů, pořádaných organizací Neziskovky za účelem předávání lektorských zkušeností.

Lektorka brněnské pobočky prováděla i komentované prohlídky po židovském hřbitově v Brně, kterých se uskutečnilo 12 pro 243 žáků a studentů. Na základě dohody se Židovskou obcí Brno brněnská pobočka zajistila též prohlídky brněnské synagogy a mikve – uskutečnilo se jich 25 pro 551 žáků a studentů.

Nabídku brněnských výukových programů vhodně doplňovalo divadelní představení Divadla Kufr nazvané *Židovka aneb Žonglování se životem*, které vzniklo pod záštitou oddělení v Brně již v roce 2007. Na představení navázala vždy beseda s pamětníkem. Toto divadelní představení se uskutečnilo čtyřikrát pro 107 žáků a studentů.

V Brně rovněž proběhl cyklus seminářů pro učitele nazvaný *Židé, dějiny a kultura*, kterého se ve 4 přednáškových blocích zúčastnilo 63 zájemců.

V květnu, červnu, říjnu a listopadu uskutečnilo svou odbornou praxi v brněnské pobočce 5 studentů Obchodní akademie, Střední školy knihovnické a Vyšší odborné školy knihovnických, informačních a sociálních služeb.

V roce 2011 pokračoval již dvanáctým rokem vzdělávací projekt *ŽMP Zmizelí sousedé*, určený žákům základních a středních škol. Na tomto projektu, mapujícím osudy obětí šoa přímo v místě bydliště účastníků projektu, pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nadále spolupracovala s občanským

sdružením Zapomenutí. Výsledkem projektu jsou výstavy, publikace i shromážděný archivní materiál a záznam výpovědí pamětníků. Projektu se doposud aktivně účastnilo téměř 200 škol a více než tisíc mladých badatelů.

I v roce 2011 dvě české verze výstavy formátu roll-up o 20 panelech putovaly po českých školách a dalších institucích. Studenti a žáci opět prezentovali projekt zejména v rámci semináře *Jak učit o holocaustu* v Památníku Terezín. Jedna z kopií je také trvale umístěna v předzápětí Půdního divadla Magdeburšských kasáren v Památníku Terezín.

S projektem ŽMP *Zmizelí sousedé* se bylo možno seznámit také v zahraničí. Dvě anglické verze výstavy putovaly po univerzitách, muzeích a židovských obcích v USA. Další anglická verze byla k vidění na několika místech v Anglii a Irsku, kde také studenti rozvíjejí projekt vlastním pátráním. Německou verzi výstavy se podařilo představit na 4 místech v Německu. Jedním z míst bylo i České centrum v Mnichově. Výstava se rozšířila na Slovensko, kde byla vystavena na 5 místech.

Pracovnice oddělení M. Ludvíková se jako delegátka MŠMT zúčastnila pravidelného zasedání International Task Force for Holocaust Education, Research and Remembrance – ITF v červnu v Amsterdamu a pracovnice Z. Pavlovská se pak zúčastnila jako delegátka MŠMT zasedání ITF v listopadu v Haagu.

a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Kulturní pořady pro veřejnost připravovaly v roce 2011 jak pražská, tak brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu. V Praze se uskutečnilo 64 večerních programů pro 2 513 návštěvníků. Patřily k nim debaty na různá témata s několika diskutujícími moderované publicistou Petrem Brodem (např. diskuze na téma *Zaplatpánbůh za fotbal* nebo *Exil na Dálném východě*), ale také sedm koncertů (mj. Eva Henychová – *Večer na Sinaji*; vystoupení Dua Ester – *Poklad židovských písní*; Hana Frejková, Slávek Brabec – *Mišmaš ve dvou* či koncert sopranistky Diany Aivia a jejího komorního tělesa Trio Classico). Z filmových představení zvláště zaujaly filmy *Ámen* (francouzsko-německo-rumunská koprodukce) a *Valčík s Bašírem* (Izrael) a dále české dokumentární snímky *Zaplatpánbůh za fotbal* a *A teď mi tleskejte – příběh Dory Peškové* (studentský film Gymnázia Chomutov) stejně jako dokument Miloše Zvěřiny *Helga – L 520* za účasti výtvarnice Helgy Hoškové-Weissové. Uskutečnilo se také jedenáct prezentací knih s tematikou judaismu, antisemitismu či šoa spojených s diskuzemi s autory či odborníky na danou problematiku. Takto byly například představeny knihy vzpomínek Harry Pollaka *Můj život* či publikace Dany Kasperové *Výchova a vzdělávání židovských dětí v protektorátu a v ghettu Terezín*. Zvláště zaujala prezentace česko-hebrejské publikace o historiku Erichu Kulkovi k stému výročí jeho narození, kterou představil jeho syn prof. Otto Dov Kulka, a pozornost vzbudilo i uvedení knihy *Šoa v české literatuře a v kulturní paměti*. Pokračovaly dva přednáškové cykly započaté v roce 2009 a 2010 (*Blízký východ včera a dnes; Literatura midrašů*). V prostorách oddělení rovněž proběhlo šest výstav uvedených vernisážemi. K připomenutí 70. výročí prvních transportů židovského obyvatelstva z protektorátu byla připravena řada přednášek a doprovodných programů za účasti pamětníků. Jednalo se např. o tyto pořady: *70 let od transportu do lodžského ghetta* – R. Seemann; *Vzpomínky na Lodž* – Mája Dohnalová a Věra Štinglová; *Okupační správa a první transporty z protektorátu* – J. Milotová.

Dora Pešková (vlevo) během premiéry filmu „A teď mi tleskejte – příběh Dory Peškové“

I v roce 2011 se oblíbeně těšily pořady pro rodiče s dětmi, které se konaly jednu neděli v měsíci a jichž se zúčastnilo celkem 136 osob. Pravidelně tyto programy podporuje Nadační fond obětím holocaustu.

Prostory pražské pobočky se rovněž staly dějištěm několika konferencí, na kterých se muzeum různými formami podílelo. Patřila k nim například konference *Česká společnost v evropských kontextech. České evropanství ve srovnávací perspektivě*, která se konala ve dnech 14. a 15. září 2011 ve spolupráci ŽMP a Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy.

Brněnská pobočka nabídla veřejnosti v podvečerních hodinách 60 pořadů, které navštívilo 1 397 návštěvníků. Byly mezi nimi cykly přednášek jako např. *Tradiční témata ve světle přírodních věd a /Ne/tušené souvislosti* brněnského rabína Šlomo Kučery či *Významné brněnské židovské osobnosti*. Nechyběly prezentace knih, z nichž si oprávněnou pozornost zasloužily *Děti Ireny Sendlerové* autorky Anny Mieszkowské, *Obratník jednorozce* Věry Tydlitátové, a především *Královské děti* Reinharda Kaisera. Velkému zájmu se těšily i besedy. Z nich zaujal především *Dialog* dramatika Arnošta Goldflama s vrchním zemským rabínem Karolem E. Sidonem a *Tanec jí zachránil život* s Annou Hanusovou-Flachovou o její sestře Alici. Přízeň návštěvníků provázela i komponované pořady, jako byl např. autorský pořad Daniela Dobiáše *K čemu je slunce, když není den?* a představení žáků a učitelů gymnázia Přírodní škola s dramatizací hry Hanuše Hachenburgera *Hledáme strašidlo* a čtení básní z jeho sbírky *Neumlčené volání*. V nabídce nechyběly ani dva koncerty uskutečněné ve spolupráci s Židovskou obcí Brno v brněnské synagoze – *Májové setkání s hudbou nejen židovskou* a *Hudební paleta židovské kultury*.

V závěru roku 2011 k připomenutí 70. výročí prvních transportů židovských občanů z protektorátu byly nabídnuty přednášky a besedy. Pořad *Návraty?* vracějící se s přeživšími šoa Erikou Bezdíčkovou a Pavlem Friedem do jejich vzpomínek a přednášky *F jako fragment* Jany Šplíchalové či *Ghetto bez zdí* Benjamina Frommera.

Uskutečnilo se 9 výstav, které byly zahájeny vernisážemi či přednáškami autorů. Zaujala zejména výstava fotografií Jindřicha Buxbauma *Vzpomínka*, uvedená průvodním slovem Jindřicha Štreita, s ohlasem se setkala i výstava *Přisahali věrnost* věnující se vzpomínce na brněnské židovské občany v řadách Sokola. Mediální pozornosti se těšila výstava *U nás byl skutečný židovský život*, která zachytila Židovskou obec v St. Pöltenu. Na jejím uvedení se podílely židovské obce v Brně i St. Pöltenu a k dvaceti letům partnerství těchto dvou měst ji výrazně podpořilo Statutární město Brno.

V nabídce pořadů pro rodiče s dětmi pokračoval cyklus nedělních dílen.

Z nedělních dílen

b) Koncerty ve Španělské synagoze a další kulturní akce pro veřejnost

ŽMP přímo organizovalo nebo spolupracovalo na uspořádání 10 koncertů a divadelních a filmových představení ve Španělské synagoze. Mimo jiné 27. ledna byl ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze a profesorkou Zuzanou Růžičkovou uspořádán slavnostní večer spojený s koncertem při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidskosti. Na koncertě vystoupili Miroslav a Vladislav Vilímcovi, Kalabisovo trio, Jiří Hlaváč a Ivan Klánský.

Ve spolupráci s Polským institutem v Praze ŽMP dále uspořádalo 10. května koncert polské klezmerové skupiny *Kroke*. Koncert se konal na počest polské Spravedlivé mezi národy Ireny Sendlerové u příležitosti třetího výročí jejího úmrtí.

Z koncertu skupiny Kroke

Dne 24. května proběhl ve Španělské synagoze za účasti řady čestných hostů slavnostní večer ŽMP. Jeho program zahájil dětský soubor Feigele pod vedením Vidy Neuwirthové, ze svých knih četli spisovatelé Ivan Klíma, Irena Dousková a Ivan Kraus. Dále vystoupili hudebníci Jiří Stivín a Václav Hudeček a program zakončilo promítání nového krátkého dokumentárního filmu o Židovském muzeu v Praze režisérky Kateřiny Mikulcové s hudbou Varhana Orchestroviče Bauera.

ŽMP se dále ve spolupráci s Velvyslanectvím Státu Izrael podílelo na přípravě koncertu z cyklu *Ambassadors Concert Series*, který se uskutečnil 6. června. Na koncertě vystoupili izraelský flétnista Noam Buchman a kytarista Ruben Seroussi v programu *Izraelská flétna: Síla hudby – spojuje země a kontinenty*. V rámci 9. světového shakespearovského kongresu, který se koná vždy jednou za čtyři roky a který v uplynulém roce hostila Praha, ŽMP uvedlo projekt *Shylock's Ghosts (Shylockovy přízraky)* dvou jihoafrických tvůrců působících na současnou londýnskou divadelní scéně – Davida Peimera a Roberta Gordona. Jedinečná světová premiéra tohoto představení proběhla 18. července ve Španělské synagoze.

Dne 26. září se ve spolupráci s Velvyslanectvím Státu Izrael a Společností pro duchovní hudbu uskutečnil koncert židovských svatebních písní v podání izraelské zpěvačky Ety Ben Zaken.

Ve dnech 10. a 11. října se v rámci cyklu *Cinegoga*, jehož iniciátorkou a dramaturgyní je kurátorka sbírky vizuálního umění M. Sidenberg, uskutečnil již třetí ročník projekcí klasických němých filmů se současnou živou hudbou ve výjimečném prostředí Španělské synagogy. Tentokrát byl uveden rekonstruovaný sovětský filmový opus *Nový Babylon* židovských režisérů a zakladatelů Továrny excentrického herce Leonida Trauberga a Grigorije Kozinceva a jako předfilm byl z archivu The National Center for Jewish Film při Brandeisově universitě v USA vybrán rovněž nedávno restaurovaný a digitalizovaný snímek D. W. Griffitha *Dítě ghetta*. O hudební doprovod se postaral Orchestr BERG, který pod vedením

Z filmu Nový Babylon

dirigenta Petera Vrábela nastudoval a provedl jak náročnou Šostakovičovu partituru k *Novému Babylonu*, tak také novou skladbu mladého českého skladatele Jana Duška, jež byla pro film *Dítě ghetta* napsána na objednávku a uvedena ve světové premiéře.

Dne 23. listopadu, v předvečer vzniku terezínského ghetta v roce 1941, se pod záštitou ministra zahraničních věcí ČR Karla Schwarzenberga konala ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Opona a Evropským institutem odkazu šoa speciální projekce filmu *Poslední let Petra Ginze* režisérů Sandy Dickson a Churchilla Robertse.

ŽMP se současně podílelo na již šestém ročníku koncertního projektu *Světlo porozumění* konzervativní židovské kongregace Bejt Praha a kostela Svatého ducha (3. listopadu). Záznam koncertu byl vysílán Českou televizí a Českým rozhlasem. Mezi dalšími uskutečněnými koncerty jsou např. *Hudební mosty* (12. září) nebo koncert nadace Leontinka (1. prosince).

Ve Španělské synagoze dále i v roce 2011 probíhaly pravidelné koncerty pořádané agenturami BM Art a MF Reklama. Kytarista Lubomír Brabec dokončil v roce 2011 jedenáctý abonentní cyklus koncertů klasické hudby nazvaný *Lubomír Brabec uvádí Pražské hudební večery ve Španělské synagoze*. Celkem se takto uskutečnilo 222 koncertů.

c) Izraelská sezóna v Židovském muzeu

Významným počinem roku 2011 bylo uspořádání několika kulturních akcí v rámci *Izraelské sezóny*, jejíž dramaturgii připravila kurátorka M. Sidenberg. Ve spolupráci s velvyslanectvím Státu Izrael a dalšími partnery (zejména mezinárodním filmovým festivalem Jeden svět a hudební agenturou Rachot pořádací hudební festival Respect) tak ŽMP iniciovalo a uspořádalo několik akcí v oblasti filmu, hudby a výtvarného umění.

Patřilo k nim zejména uvedení pozoruhodného dokumentárního snímku *Nedokončený film* mladé izraelské režisérky Yael Hersonski v rámci mezinárodního filmového festivalu Jeden svět, který do Prahy přijela představit producentka snímku Noemi Shory (projekce proběhla 9. března v kině Lucerna), či recitál významné současné izraelské interpretky ladino písní Yasmin Levy, který se uskutečnil 22. září ve Španělské synagoze.

Ukázka
typografické práce
Odeda Ezera
© Oded Ezer

V závěru července navštívil Prahu také Oded Ezer, jeden z nejvýznamnějších představitelů současného izraelského designu a typografie, kterému ŽMP umožnilo týdenní tvůrčí pobyt se zaměřením na studium vlastních sbírek a náhrobků na Starém židovském hřbitově.

d) Připomínka 70. výročí prvních deportací

Muzeum věnovalo velkou pozornost připomínce 70. výročí prvních transportů Židů z Čech a z Moravy do ghatt v Lodži a v Terezíně a připravilo k němu řadu přednášek v Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a v Brně a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Za zvláštní zmínku stojí vzpomínkový večer věnovaný 70. výročí zahájení transportů do lodžského ghetta. Patřil především dvěma pamětnicím, paní Máje Dohnalové a paní Věře Štinglové, které jako jedny z mála lodžské ghetto přežily. Díky podpoře velvyslanectví USA také bylo možno pozvat amerického historika Benjaminu Frommera, který připravuje knihu o „konečném řešení židovské otázky“ v protektorátu.

V rámci připomínkových akcí byla 16. října a 27. listopadu zpřístupněna zdarma památník v Pinkasově synagoze. V obou dnech byli na místě přítomni pracovníci Oddělení pro dějiny šoa, kteří pomáhali návštěvníkům s orientací, vyhledáváním dat o zemřelých v Terezínských pamětních knihách a v databázi obětí. Do Památníku se kromě turistů přišli podívat lidé, kteří v něm často byli poprvé, mnozí tam hledali své přátele a známé. Pracovníkům ŽMP se povedlo získat cenné informace, dokumenty a fotografie obětí (například velmi cenné dopisnice z Izbice).

Dne 27. listopadu 2011
přišly do Památníku
v Pinkasově synagoze
i rodiny s dětmi

V rámci připomínkových akcí k 70. výročí prvních deportací českých a moravských Židů uspořádalo ŽMP 12. listopadu ve spolupráci s vídeňským sdružením exil.art e ve Španělské synagoze koncert *Umlčené hlasy – hudba pronásledovaných*.

12

Publikace

Obálka katalogu
k výstavě Barokní synagogy
v českých zemích

K výstavě *Barokní synagogy v českých zemích* připravil její kurátor A. Pařík katalog. Vedle úvodní studie o hlavních památkách a typech synagog 17. a 18. století v Čechách a na Moravě přináší podrobnější charakteristiky a fotodokumentaci 43 synagogálních staveb od konce 16. do počátku 19. století a dále dokumentuje na dvacet barokních synagog, zbořených za války nebo v období komunistického režimu.

Jako každý rok vyšel odborný časopis *Judaica Bohemiae* (ročník XLVI), který je od roku 2009 vydáván opět dvakrát ročně (v letech 1994-2008 byla publikace ročenkou). Číslo 46 (2011) 1 přineslo mimo jiné studii o vlivu historického prostředí českých zemí druhé poloviny 16. století na myšlení a dílo Maharala z pera O. Ramon, příspěvek A. Putíka o vnitřních politických dějinách pražské židovské obce v prvním dvacetiletí 18. století a jejím ovlivnění mesianismem a článek I. Koeltzsch o protizidovských násilnostech a antisemitismu v prvorepublikové Praze. Číslo 46 (2011) 2 bylo věnováno vztahu Jana Nerudy a Židů, resp. představení a rozboru jeho antisemitských spisů, jež byly zasazeny do širšího kulturního a politického kontextu českých i evropských dějin 50. - 70. let 19. století. Publikované příspěvky z pera M. Frankla, J. Tomana, M. Nekuly, K. Čapkové a V. Petrbocka byly původně předneseny na stejnojmenném workshopu, uspořádaném Židovským muzeem v Praze a Ústavem pro českou literaturu AV ČR v říjnu 2010. Do tisku bylo ve spolupráci se Společností pro dějiny židů v ČR odevzdáno mimořádné, česko-německé číslo *Judaica Bohemiae XLVI (2011) – Supplementum s podtitulem Jedinec a obec. Židé v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 1520-1848 / Individuum und Gemeinde. Juden in Böhmen, Mähren und Schlesien 1520 bis 1848*, jež vzešlo ze stejnojmenné konference, kterou r. 2009 v Třebíči uspořádaly Společnost pro dějiny židů v České republice, Institut židovských dějin Rakouska a Muzeum Vysočiny. *Judaica Bohemiae* byla již v roce 2008 zařazena na *Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR* a do prestižní vědecké databáze *Web of Science* (citační rejstřík *Arts & Humanities Citation Index*). Roku 2009 byl časopis zařazen také do bibliografické a citační databáze společnosti *Elsevier, Scopus*. Na obsahu časopisu se pravidelně podílejí vedle českých i zahraniční přispěvatelé.

Jako samostatnou publikaci vydalo ŽMP sborník *Židé v Čechách 3*, v němž byly publikovány referáty přednesené v říjnu 2010 na semináři v Tachově.

Jako obvykle byly ke všem výstavám v Galerii Roberta Guttmanna vydány skládačky či informační letáky se základními informacemi. Průběžně, podle aktuální potřeby, byly doplňovány již dříve publikované knihy, zejména průvodce, pracovní listy a letáčky.

a) Odborná spolupráce a zápůjčky

ŽMP tak jako v uplynulých letech spolupracovalo s četnými domácími i zahraničními politickými, administrativními, kulturními, akademickými a vzdělávacími institucemi. V různých oblastech činnosti se jednalo o 198 tuzemských a 88 zahraničních subjektů.

Intenzivní byly zápůjčky sbírkových předmětů do organizací na území ČR. Jednalo se především o zápůjčky předmětů do jednotlivých židovských obcí pro liturgické účely. Tradičně nejvíce předmětů bylo zapůjčeno Židovské obci v Praze a v Brně, ale poskytnuty byly i židovským obcím v Plzni, Karlových Varech, Děčíně, Ostravě, Teplicích, Liberci a Olomouci.

Další zápůjčky směřovaly do muzeí či synagog dokumentujících život místních židovských komunit. ŽMP se však svými zápůjčkami účastnilo též výstav pořádaných v České republice jinými organizacemi. Konkrétně se jednalo o zápůjčky v rámci výstavních projektů *Konec avantgardy? České umění 1938–1948* (Galerie HI. města Prahy) a *120 let Městské knihovny v Praze* (Městská knihovna v Praze). K nejzajímavějším projektům na území České republiky patřila zápůjčka dvou židovských hodin pro *Expozici času* ve Šternberku.

Mezi zápůjčkami do zahraničí představovalo významnou položku 29 originálů dětských kreseb a 9 děl Friedl Dicker-Brandeis pro výstavu uspořádanou v Art Museum, University of New Mexico v Albuquerque. Pokračovaly také zápůjčky originálů dětských kreseb z Terezína pro United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu stejně jako intenzivní spolupráce s Czech Memorial Scrolls Trust v Londýně. Nejvýznamnější zahraniční zápůjčkou v roce 2011 byl soubor téměř 60 sbírkových předmětů pro projekt *Judaism – A World of Stories* realizovaný v Nieuwe Kerk v Amsterdamu.

Skupina studentů
při návštěvě výstavy
tereziánských dětských kreseb
v Albuquerque
v Novém Mexiku

ŽMP poskytlo i v roce 2011 desítky povolení k užití materiálů ŽMP pro knižní, časopisecké, propagační a studijní účely stejně jako k fotografování a natáčení v objektech ŽMP.

Podstatná byla i spolupráce s institucemi a neziskovými organizacemi v oblasti vzdělávání a kultury, zmiňovaná samostatně na příslušném místě této zprávy.

V rámci spolupráce se školami byla v ŽMP zajištěna praxe v restaurátorských dílnách pro 2 studentky restaurování ze Střední průmyslové školy grafické v Praze. V restaurátorské dílně papíru absolvovaly své několikaměsíční praxe také 2 studentky z Écoles de Condé v Lyonu a z Univerzity Mikoláše Koperníka v Toruni. Pracovníci Odboru sbírek se dále podíleli na oponentuře závěrečných či bakalářských prací Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky a Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Odborní pracovníci ŽMP dále osobně či písemně poskytovali informace a konzultace nezbytné pro činnost dalších institucí, odborníků různých oborů, obnovu památkových objektů a přípravu expozic na různých místech České republiky.

b) Účast na dalších projektech

ŽMP se v roce 2011 účastnilo několika festivalů a akcí, pořádaných jinými institucemi. Vedle úspěšného zapojení do akcí Ledová Praha, Dnů evropského dědictví a Festivalu muzejních nocí ŽMP již tradičně věnovalo pozornost veřejnému připomínání šoa.

Děti během akce Ledová Praha navštívily i Starý židovský hřbitov s náhrobkem rabiho Löwa

V Pinkasově synagoze se konaly dva pietní akty: 8. března byla ve spolupráci s Terezínskou iniciativou uspořádána tryzna na paměť vyvraždění terezínského rodinného tábora v Osvětimi-Březince roku 1944. Další tryzna, při příležitosti Jom ha-šoa, se konala 2. května. Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti byl připomenut zvláštním večerem ve Španělské synagoze.

ŽMP se zapojilo do projektu *Stopy Židů v Praze 2*, který připravuje Městská část Praha 2 ve spolupráci s dokumentaristou Martinem Šmokem a který chce připomenout život židovských obyvatel Prahy 2 před válkou i jejich zmar během šoa.

ŽMP spolupracovalo s Nadačním fondem obětí holocaustu projektu k uctění Židů zavražděných za druhé světové války. Obdobně se ŽMP ve spolupráci s Terezínskou iniciativou podílelo na přednáškách a besedách na základních a středních školách v rámci projektu Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ) *Centra vzdělávání a dialogu*.

Pracovníci ŽMP spolupracovali se sdělovacími prostředky, zejména co se týče tematiky šoa, extremismu a antisemitismu (především L. Pavlát, ale též M. Frankl, J. Šplíchalová a M. Jelínek), L. Pavlát též na téma judaismu a Státu Izrael.

V roce 2011 nadále, již sedmým rokem, se naplňoval projekt péče o židovské kulturní dědictví prostřednictvím Federace židovských obcí v České republice. Tento projekt, který je vymezen obsahem hlavní činnosti muzea, ŽMP od jeho počátku plně financuje. Židovským obcím v České republice i dalším organizacím a spolkům sdruženým ve Federaci židovských obcí zásadně napomáhá při uskutečňování jejich kulturní, vzdělávací, publikační a náboženské činnosti.

Celkový pohled na štukovou a malířskou výzdobu klenby Zadní synagogy v Třebíči po rekonstrukci

14

Údržba a rekonstrukce

Provozní odbor muzea především průběžně zabezpečoval odbornou správu 15 objektů nebo jejich částí, které má muzeum pronajaty ke své činnosti od Židovské obce v Praze nebo její akciové společnosti Matana, a dále depozitářů knihovny muzea v pronajatém objektu v Praze 4. Prováděné činnosti zahrnovaly opravy a rekonstrukce stavebních a technologických částí staveb, úklid a údržbu objektů, údržbu a rozvoj integrovaného zabezpečovacího systému, péči o zeleň na židovských hřbitovech a před Maiselovou synagogou, zajištění povinností v oblasti požární ochrany a bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících, zajištění podnájmu prostor v synagogách a podnájmu tržních míst. Provozní odbor též spolupracoval na zajištění provozu výpočetní techniky formou outsourcingu.

Z konkrétních realizačních činností třeba zmínit především: renovaci střechy Pinkasovy synagogy, opravu části zdi národní kulturní památky Starého židovského hřbitova, výměnu elektronického systému kontroly strážní služby, úpravu technických zařízení v synagoze v Golčově Jeníkově (světla, topení, odvlhčování), výměnu podlah v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Maiselově ulici v Praze a obměnu kamerového systému ve Španělské synagoze a v administrativních budovách muzea. V roce 2011 byla zpracována prováděcí dokumentace k renovaci střechy Klausové synagogy a objektu mikve u Pinkasovy synagogy. V oblasti výpočetní techniky byl zajištěn přechod na kancelářské programy Office 2010 a byly zahájeny práce na projektu datového propojení objektů.

Podstatnou částí činnosti provozního odboru v roce 2011 představovala účast při řešení dílčích výstupů projektu *Nové expozice*. Pro tyto účely byl digitálně zaměřen současný stav vybraných objektů a byly provedeny rozpočtové kalkulace související s uvažovanými změnami ve stavebních částech objektů. Dále byla zpracována a projednána studie stavebních a interiérových úprav pro zřízení sociálního zařízení v Maiselově synagoze. Koncem roku 2011 byla dokončena zadávací dokumentace pro vyhledání architekta a generálního projektanta plánovaných úprav v Maiselově synagoze a vyhlášeno výběrové řízení. V prosinci též byly zahájeny projektové práce na architektonickém návrhu úprav Starého židovského hřbitova.

Provozní odbor rovněž zajišťoval provedení předepsaných revizí a kontrol systémů technického zařízení budov, elektrických zařízení, zabezpečovacích a protipožárních systémů.

Na základě aktuálního vývoje cen a vyjednání výhodnějších podmínek dodávek elektrické energie byl změněn dodavatel elektrické energie pro objekty ŽMP. U stávajícího dodavatele se též podařilo vyjednat snížení cen za dodávky zemního plynu. V oblasti BOZP a PO byly aktualizovány systémy organizace práce s ohledem na požadavky platných právních předpisů. Byla provedena aktualizace předepsané dokumentace a uskutečnilo se pravidelné školení zaměstnanců muzea se zaměřením na získání informací o nových povinnostech a postupech v této oblasti. Byla též přijata opatření na základě auditu v oblasti používání nebezpečných chemických látek a přípravků v muzeu.

15 Investice

Z investičních prostředků byl v roce 2011 pořízen nový datový projektor a byl vyměněn systém kontroly strážní služby. Dále byl nainstalován nový server Collective Access včetně záložního zdroje.

16

Granty a dary

ŽMP v roce 2011 podalo 28 žádostí o grant. Z tohoto počtu bylo 12 žádostí vyřízeno kladně a 7 bylo zamítnuto. Devět grantových žádostí podaných v roce 2011 je stále v jednání, rozhodnutí padne v první polovině roku 2012.

V roce 2011 bylo také vyřízeno deset žádostí o dotaci, které byly podány již v roce 2010. Sedm těchto žádostí bylo vyřízeno kladně, tři podpořeny nebyly.

ŽMP byly v roce 2011 schváleny grantové žádosti a přiznána podpora v celkové výši 2 094 766,90 Kč, 58 088 GBP, 6 000 EUR a 1 500 USD. Některé z projektů schválených v dotačních programech roku 2011 začínají až v roce 2012, některé jsou víceleté. Na účet ŽMP byla v průběhu roku 2011 připsána grantová podpora ve výši 8 964 449 Kč. Formou účelového daru získalo ŽMP podporu Velvyslanectví Státu Izrael podporu ve výši 100 000 Kč.

Významnými podporovateli projektů realizovaných v roce 2011 byly tyto instituce:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (Židé, dějiny, kultura - Semináře pro učitele 2011);
- Ministerstvo kultury ČR (Digitalizace původního katalogu sbírky hebraik terezínského ghetta, Cinegoga 2011);
- Hlavní město Praha (Cinegoga 2011, Koncert Yasmin Levy ve Španělské synagoze);
- Velvyslanectví Státu Izrael (Koncert Yasmin Levy ve Španělské synagoze, rezidenční pobyt izraelského typografa Odeda Ezera, výstava Hagit Shimoni – Vizuální modlitba);
- Nadační fond obětem holocaustu (dílniči rekonstrukce a restaurování tumb Mordechaje Maisela, Šelomo Efrajima Lunčice a tří vybraných náhrobků z opěrné zdi při Klausové synagoze na Starém židovském hřbitově, dále Nedělní dílny 2011 a Židovská paměť ve dvacátém století).

Židovské muzeum v Praze realizuje rovněž dlouhodobé projekty podpořené dotačním programem OP VK Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (Tvorba výukových programů k dějinám Židů ve 20. století) a Grantovou agenturou České republiky (Budování státu bez antisemitismu?, Likvidace židovských organizací na českém pohraničním území připojeném v říjnu 1938 k nacistickému – ve spolupráci se Severočeským muzeem v Liberci).

Od zahraničních nadací získalo ŽMP podporu Dutch Jewish Humanitarian Fund (kontinuální podpora projektů ŽMP v letech 2010, 2011 a 2012) a The Rothschild Foundation Europe, jež podporuje projekt pokračující od roku 2009 a poskytla dotaci na dva projekty počínající v roce 2012. Židovské muzeum v Praze je rovněž jedním z partnerů projektu *European Holocaust Research Infrastructure*, na jehož realizaci v roce 2011 získalo prostředky ve výši 1 401 273,23 Kč.

Židovské muzeum v Praze se jako spoluřešitel podílí na projektech jiných institucí (Severočeské muzeum v Liberci, Masarykova univerzita v Brně). V rámci těchto projektů získalo z udělených grantů podporu ve výši 461 215,39 Kč.

ŽMP též bylo partnerem ICEJ – Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém – na grantovém projektu *Centra vzdělávání a dialogu*, v jehož rámci obdrželo za svou činnost 121 814 Kč.

Vzhledem k neuskutečnění plánované výstavy *Hagit Shimoni – Vizuální modlitba*, z důvodů na straně umělkyně byly prostředky ve výši 80 000 Kč určené na realizaci tohoto projektu vráceny na účty poskytovatelů.

Individuální dárci umožnili v roce 2011 například realizaci projektu *Shylock's Ghosts* ve Španělské synagoze či vydání tematického čísla sborníku *Judaica Bohemiae XLVI/2*.

V roce 2011 navštívilo muzeum o 21 710 více návštěvníků než v roce předchozím a to se odrazilo i ve vyšších výnosech oproti roku 2010. Nárůst činil 9 084 400 Kč, což odpovídá 5,75 %. Tento výsledek byl dosažen především právě díky vyšším tržbám ze vstupného, které narostly o 8 704 800 Kč, tedy o 6,4 %.

V roce 2011 narostly celkové tržby oproti plánu o 15 291 800 Kč (10,07 %). Tržby ze vstupného narostly oproti plánu o 9 729 600 Kč (7,21 %). Současně se zvýšily i všechny ostatní příjmy. Významné to bylo u tržeb z pronájmů, které vzrostly oproti plánu o 878 000 Kč (14,63 %), tržby z prodeje zboží byly vyšší o 391 300 Kč (32,61 %) a tržby z ostatních služeb, jako je např. povolení k filmování, odborné rešerše apod., vzrostly o 646 800 Kč (32,34 %). Pouze v položce přijatých darů a dotací muzeum byly příjmy nižší, než se rámcově očekávalo, neboť některé potenciální dotace muzeum neobdrželo a části jiných dotací, které nebyly vyčerpány v roce 2011, byly převedeny do roku 2012.

Příznivý stav v oblasti výnosů provázal i pozitivní vývoj v oblasti nákladů, které se podařilo oproti plánu snížit o 7 028 500 Kč, tedy 4,82 %. Tohoto výsledku bylo dosaženo, i když se již začal uskutečňovat projekt transformace muzea.

Některé nákladové položky byly přesto oproti plánu překročeny. Souviselo to s nutností nahradit pro nefunkčnost či havarijní stav některé nezbytné přístroje a počítače. Bylo též nutno uskutečnit neplánované opravy základního zařízení pro velké textilie stejně jako veškeré elektroinstalace v depozitáři v Golčově Jeníkově a obdobně bylo nutno provést generální opravu výtahu v administrativní budově, opravu a zpevnění podlah v Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze či opravu kamerového systému.

U většiny nákladů se však oproti plánu podařilo ušetřit. Především mzdové náklady byly oproti plánu nižší o 2 167 000 Kč (5,21 %), v důsledku personálních změn, náklady na propagaci byly sníženy o 586 400 Kč (35,3 %), ostatní osobní náklady se snížily o 621 400 Kč (30,21 %). Díky ušetřeným mzdovým prostředkům a prostředkům na ostatní osobní náklady byly ušetřeny i náklady na sociální a zdravotní pojištění, a to ve výši 1 628 200 Kč (10,65 %).

K vynaloženým nákladům rovněž nutno uvést, že jejich významná část ve výši 5 121 400 Kč byla hrazena z grantů. Jednalo se především o výdaje na mzdy, služby, opravy, cestovné a materiál.

Současně v souladu s ustanovením smlouvy o podnájmu byla muzeu poskytnuta sleva na nájemném od Židovské obce v Praze 2 milióny Kč.

V porovnání příjmů a výdajů skončil rok 2011 pro ŽMP úspěšně. Po zpracování daňového přiznání byl hrubý zisk Židovského muzea v Praze vyčíslen na 28 549 708,58 Kč a po odpočtu daně ve výši 5 427 350 Kč činí čistý zisk 23 122 358,58 Kč. Z meziročního porovnání vyplývá, že v roce 2010 dosáhlo ŽMP čistého zisku 24 675 077,47 Kč, avšak včetně osmimiliónového daru MHMP na projekt *Tři brány*, který se nakonec neuskutečnil, a rozhodnutím správní rady byl celý dar vrácen dárce. Po odpočtu tohoto daru zbylo v roce 2010 k rozdělení čistého zisku 16 675 077,47 Kč. Oproti tomu v roce 2011 dosáhlo ŽMP faktického čistého zisku o téměř 7 miliónů Kč vyššího – 23 122 358,58 Kč.

Čistý roční zisk za rok 2011 byl přitom z rozhodnutí správní rady tak jako v minulých letech po odečtu přídělů do sociálního fondu převeden ve výši 75 % (16 455 824 Kč) do Fondu péče o židovské kulturní dědictví prostřednictvím FŽO ve prospěch stejnojmenného projektu. Ten umožňuje rozvinout kulturní a jinou činnost FŽO, napomáhá údržbě a zpřístupnění židovských památek, vytváří základní podmínky pro kulturní, publikační a náboženskou činnost subjektů sdružených ve FŽO. Projekt dále přispívá ke vzdělávání o židovských dějinách a kultuře a o dějinách antisemitismu stejně jako k propagaci činnosti ŽMP a židovské pospolitosti v České republice i zahraničí.

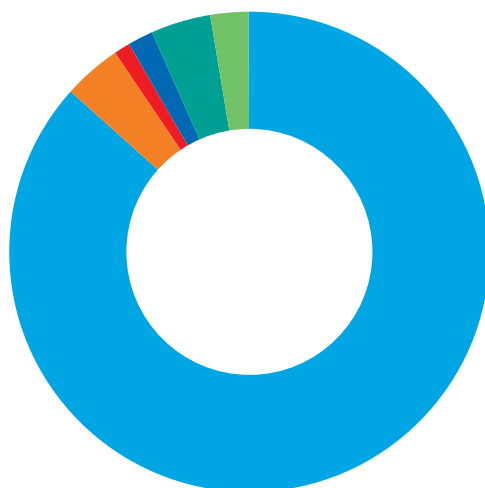
Do Fondu rozvoje ŽMP sloužícího k investičním akcím, rozšíření a zkvalitnění činnosti muzea bylo potom přiděleno 25 % čistého zisku dosaženého v roce 2011, to je 5 485 274,58 Kč.

V Praze 29. června 2012

Leo Pavlát
ředitel

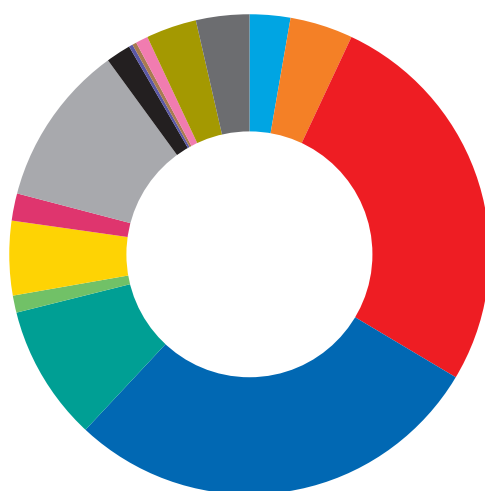
Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2011 (v tis. Kč)

Zdroje příjmů Židovského
muzea v Praze (2011)

- 86,6 % Vstupné
- 4,1 % Nájem
- 1,0 % Prodej upomínkových předmětů
- 1,6 % Ostatní služby
- 4,3 % Dary a dotace
- 2,5 % Výnosy ostatní

Výdaje Židovského
muzea v Praze (2011)

- 2,8 % Energie, voda, plyn
- 4,0 % Opravy
- 26,7 % Nájem
- 28,2 % Mzdové náklady
- 9,4 % Soc. a zdrav. pojištění
- 1,0 % Zákonné sociální náklady
- 0,1 % Poskytnuté dary
- 5,0 % Odpisy
- 1,9 % Pojistné
- 10,8 % Služby
- 1,6 % Ostatní náklady
- 0,3 % Nákup knih
- 0,1 % Nákup sbírkových předmětů
- 0,8 % Investice
- 3,3 % Materiál
- 3,7 % Daň z příjmu

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2010	k 31. 12. 2011
VÝNOSY	158 107	167 192
Tržby za zboží a služby	10 391	11 116
Tržby ze vstupného	136 025	144 730
Dary a dotace	9 912	7 207
Zúčtování rezerv	0	0
Ostatní výnosy	1 779	4 139
PROVOZNÍ NÁKLADY	129 390	138 642
Náklady na uskutečněné tržby	64 303	72 932
Osobní náklady	54 957	56 048
Odpisy	7 458	7 302
Ostatní provozní náklady a rezervy	2 672	2 360
DAŇ Z PŘÍJMU	4 041	5 427
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	24 676	23 123

Rozdělení zisku dosaženého v roce 2011 po odečtení přídělů do sociálního fondu (v tis. Kč)

Příděl do Fondu péče o židovské kulturní dědictví v ČR prostřednictvím FŽO (75 % čistého zisku po odečtení přídělů do sociálního fondu)	16 456
Příděl do Fondu rozvoje ŽMP (25 % čistého zisku po odečtení přídělů do sociálního fondu)	5 485

Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2010	k 31. 12. 2011
STÁLÁ AKTIVA	100 155	103 825
Nehmotný investiční majetek	570	675
Hmotný investiční majetek	99 585	103 150
Finanční investice	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	195 205	204 555
Zásoby	8 143	7 980
Pohledávky	8 890	8 175
Finanční majetek	176 724	187 664
OSTATNÍ AKTIVA	1 448	736
AKTIVA CELKEM	295 360	308 380
VLASTNÍ ZDROJE	283 046	291 917
Jmění celkem	258 370	268 795
Hospodářský výsledek běžného účetního období	24 676	23 122
CIZÍ ZDROJE	12 314	16 463
Krátkodobé závazky	11 416	13 425
Rezervy	0	0
OSTATNÍ PASIVA	898	3 038
PASIVA CELKEM	295 360	308 380

Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP

ŽMP bylo v roce 2011 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2011 mělo v průměru 129 zaměstnanců včetně 5 pracovníků, jejichž mzda je plně hrazena z grantů. Dále 9 pracovníků je na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců 129, což představovalo přepočítaných 123 plných pracovních úvazků.

Ředitel muzea	1
Vědečtí a odborní muzejní pracovníci včetně restaurátorů	46
Pracovníci pro vzdělávací a kulturní činnost	7
Pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správy budov a hřbitovů	5
Pracovníci zajišťující publicitu a výstavy	3
Pracovníci rezervačního centra	3
Administrativní pracovníci	4
Ekonomičtí a provozní pracovníci včetně pokladních v expozicích	12
Ostraha objektů a kustodi	48

Průměrná mzda v Židovském muzeu v Praze v roce 2011 činila 23.833,- Kč.

Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč)

Objekt	1995–2011
Španělská synagoga	34 064
Administrativní budova Jáchymova ul., Praha 1	3 215
Maiselova synagoga	18 706
Pinkasova synagoga	14 615
Obřadní síň	2 157
Klausová synagoga	6 775
Depozitář textilu Golčův Jeníkov	4 114
Nové administrativní budovy, U Staré školy, Praha 1	96 498
Oddělení pro vzdělávání a kulturu, Maiselova ul., Praha 1	661
Smíchovská synagoga	72 788
Synagoga Brandýs nad Labem	855
Depozitář knih, Hlavní ul., Praha 4	170
Židovský hřbitov Fibichova ul., Praha 3	11 845
Starý židovský hřbitov	8 978
Celkem	275 441

Židovské muzeum v Praze

U Staré školy 1, 3, 110 00 Praha 1

T: +420 222 749 211 (212) | F: +420 222 749 300

E: office@jewishmuseum.cz | W: www.jewishmuseum.cz